Anul II No, 63 | 6 Pagini 10 Pf. | Joi 15 Octombrie 1942

TRANSNISTRIA

APARE SUB CONDUCEREA UNUI COMITET TIRASPOL

GAZETA REDEȘTEPTARII NAȚIONALE A ROMANILOR DINTRE NISTRU ȘI BUG

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA BUCUREȘTI, Strada Sărindar 5-7-9

D. PROF. MIHAI ANTONESCU, EXPONENTUL REALITĂȚILOR ROMÂNEȘTI DE ASTĂZI

Vizita pe care d-l prof. Mihai Antonescu, vice-președintele Consiliului de Miniștri, a făcut-o săptămâna trecută în Germania, la Cartierul General al Fuehrerului și la Cartierul de pe front al d-lui von Ribbentrop, ministrul Afacerilor Străine al Reichului, a stârnit un ecou atât de larg în presa europeană, și în special în cea germană, încât acest eveniment a căpătat, la un moment dat, o importanță egală cu cea a comunicatelor militare de pe front. Intr'adevăr, întâlnirea dintre Fuehrerul Adolf Hitler, marele conducător al Marelui Reich, și d-l prof. Mihai Antonescu, reprezentantul României noui de astăzi, are o semnificație mult mai largă decât o simplă vizită de curtoazie între doi bărbați de Stat, sau decât o obicinuită convorbire diplomatică.

Personalitatea d-lui prof. Mihai Antonescu este situată astăzi în rândul acelora cari, prin toate eforturile și cu toată energia de care dispun, se străduesc zi de zi, clipă de clipă, să împlinească destinele popoarelor în fruntea cărora se găsesc și să salveze Europa din marasmul prin care trece în momentul de față. In dosul strălucitelor fapte de arme realizate de soldații țărilor aliate pe fronturile de luptă, sunt atâtea alte probleme de ordin politic, economic, social, cultural, etc., cari se cer rezolvate cu aceeași eleanție și cu același efort continuu al conducătorilor de State. Continentul nostru trece astăzi poate prin cel mai impresionant și mai tulburător moment al istoriei sale: o lume nouă se creiază subt ochii noștri cu voința și sacrificiile noastre, prin intenția vizionară a conducătorilor ei. Marea responsabilitate a acestora, dar și perfecta lor certitudine în valabilitatea lumii de mâine, fac ca popoarele aliate să ducă lupta comună împotriva dușmanului, cu o supunere și o încredere absolută în conducătorii lor.

România și-a câștigat în cursul actualului război un loc de cinste în rândul popoarelor cari luptă împotriva bolșevismului, pentru restaurarea unei ordine noui europene. Prin viziunea clar-văzătoare a Mareșalului Antonescu, poporul nostru a înțeles rostul acestui război măreț și soldații săi, umăr la umăr cu soldații marelui Reich, au pornit lupta eroică dela răsărit sub comanda Mareșalului, care și-a luat răspunderea acestui front uriaș pentru ridicarea gloriei neamului.

Și-că dela începutul guvernării Mareșalului Antonescu, d-l prof. Mihai Antonescu a devenit mâna dreaptă a Conducătorului Statului. Din momentul însă când Mareșalul a pornit pe front alături de soldații români și de camarazii lor germani, d-lui prof. Mihai Antonescu i s'a încredințat conducerea afacerilor Statului. Misiunea ca atât mai grea, cu cât răspunderile sunt mai grave și mai pline de răspundere!... Totuși, prin energia sa tinerească, prin elanul bărbătesc ce-l însuflețește, prin larga înțelegere a problemelor actuale și prin justa rezolvare pe care o dă fiecăreia, d. prof. Mihai Antonescu, Vice-Președintele Consiliului de Miniștri, a izbutit, în decurs de un an și ceva, de când România a intrat în război, să se facă exponentul țării sale și al evidențelor românești de astăzi, devenind „figura cea mai bine conturată a României noui", după cum îl caracterizează un ziar german.

Recentele întrevederi pe care Vice-Președintele Consiliului de Miniștri Român, le-a avut cu Fuehrerul Adolf Hitler și cu d. von Ribbentrop, au accentuat și mai mult importanța personalității europene a d-lui prof. Mihai Antonescu și rolul pe care-l joacă în desfășurarea evenimentelor actuale. Presa germană a subliniat acest lucru și l'a întărit printr'o confirmare oficială. „Poporul german află cu bucurie—scrie *Voelkischer Beobachter*—de primirea d-lui prof. Mihai Antonescu, Vice Președintele Consiliului de Miniștri al României, de către Fuehrer. Opera d-lui prof. Mihai Antonescu, mâna dreaptă a Mareșalului Antonescu, reînoitorul României, este cunoscută în toată Europa. Această activitate este cu atât mai prețioasă, cu cât este înfăptuită în lupta comună contra bolșevismului. România se află într'o credincioasă tovărășie de arme alături de Germania. România este alăturată poporului german atât prin legături economice, cât și prin relațiuni politice și economice. Vizita d-lui prof. Mihai Antonescu, continuă ziarul, este încă o dovadă a frăției de arme între România și Germania".

Ziarul *Berliner Lokalanzeiger*, comentând vizitele d-lui prof. Mihai Antonescu în Germania, scrie: „Relațiile dintre poporul german și român au devenit tot mai adânci și noi vedem în primirea președintelui ad-interim al Consiliului de Miniștri al României de către Fuehrer, acordul dintre bărbații cari conduc aceste țări".

In același sens comentează aceste vizite și celelalte ziare germane, dela Berlin sau din provincie, fiecare scoțând în relief personalitatea d-lui prof. Mihai Antonescu și încrederea de care d-sa se bucură din partea Fuehrerului. După d. Mareșal Antonescu, în sarcina căruia se află astăzi problemele militare și politice ale României, d. prof. Mihai Antonescu este, atât în țară, cât și peste hotare, exponentul realităților noastre economice, sociale, culturale, etc., d-sa fiind reprezentantul și conducătorul tuturor afacerilor interne și externe ale țării, în spatele frontului. Faptul că Fuehrerul Adolf Hitler vede în d. prof. Mihai Antonescu, atât exponentul realităților românești de astăzi, cât și un colaborator al său pentru definirea și realizarea Europei de mâine, este o dovadă în plus de rolul pe care energicul bărbat de Stat român îl joacă în complexul împrejurărilor de acum.

Prin opera d-sale de guvernare, prin atenția ce-o acordă fiecărei probleme în parte, prin prezența continuă în inima tuturor intereselor Statului, d. prof. Mihai Antonescu a reușit, în aceste momente grele, când conducerea nu este o plăcere, ci o datorie aspră, să realizeze unul dintre cele mai mărețe și mai frumoase momente din istoria țării noastre. Înțelegând bine sensul luptei actuale, d-sa a reușit să realizeze, totdeodată, puternica alianță și prietenia de arme și de popoare dintre Germania și România, contribuind prin aceasta la începuturile zidirii Europei noui. Vizitele pe care d-sa le-a făcut, săptămâna trecută în Germania, și ecoul stârnit în toată presa de acolo, confirmă și întăresc acest lucru.

ȚARA DIN AMINTIRE

Acum câțiva ani Transnistria aparținea visului numai. Sau inimii. Adică dragostei noastre inepuizabile, cuibărită, ca o purificatoare lumină, în ungherele lăuntricilor cataclisme. Cine nu-și amintește?

Trecutul stă mărturie și proaspăt. Vechiul Tyras, astăzi apă complet românească, era hotarul despărțitor al nădejdilor colective. Era cântecul celor două dureri de pe două maluri vecine, care purta, pe umerii argintii, asemeni unui haiduc temerar, istoria descătușării apropiate.

Parcă am fi indurat un blestem părintesc sau, nevolnici, am fi avut de dus la capăt o osândă acerbă. Căci, de bună seamă, urcam Golgota unor nedrepte amputări teritoriale și așteptam, conștienți de misiunea noastră europeană, grabnica resoluție a destinului.

Așteptam. Răbdam. Ivirea zorilor trebuia să se întâmple. Trebuia să se arate. Oricum. Ritmul precipitat al evenimentelor în curs nu putea încremeni defavorabil.

Veneau, de peste Nistru, numai știri dureroase. Norodul moldovenesc era supus torturilor și internmițărilor. Spectrul sărăciei umplea sufletele de groază. Până când, Dumnezeule bun, până când? Amurgurile, parcă și ele îndoliate, parcă și ele prigonite, inseilau pe coala nescrisă a cerului o tumultoasă emancipare.

Furtuna se apropia...

Noi ne cunoșteam drepturile. Ne cunoșteam istoria. Prea multe lovituri cu resemnare am știut suporta, pentruca suferința să nu aibă o cuvenită deslegare. Am plâns, dar nimeni nu ne-a văzut. Nimeni nu ne-a auzit vaerele. Ale noastre erau și pentru noi le păstram. Cu ele ne hrăneam dorurile și năzuințele. Cu ele ne cimentam voința și setea noastră de lumină.

Dincolo de vise și frământări, Transnistria, țara din amintire, svonea să ajungă țara de astăzi. Țara realităților și a miracolului de astăzi. E, fără îndoială, răsplata divină a Inaltului, Care cu mâna-l înțeleaptă toate le cârmuește și le împacă.

Războiul ne-a renăscut. Ne-a rotunjit, întrucâtva, olatul strâmoșesc și ne-a descreșit frunțile. Am sfărâmat hotarele false. Am putut strânge laolaltă frați de pretutindeni, în marea horă a reînvierii românești.

Doamne, țara din amintire, fă-o țară de vulturi, țară de generații răsbunătoare!...

SERGIU GROSU

MOLDOVENII IN ARMATE STRĂINE

de Prof. C. G. BEDREAG

Cunoscute sunt calitățile ostășești ale Moldovenilor de sub conducerea lui Ștefan Vodă cel Mare, de sub Rareș, precum și spiritul lor de jertfă sub Ion Vodă cel Cumplit. După Ion Vodă însă (1574), după ce s'au dărâmat cetățile Moldovei și s'au desființat străjile de plăeși și de oaste permanentă, spiritul ostășesc al Moldovenilor s'a risipit spre cele patru puncte cardinale.

1. *In Podolia*. Făcând cunoștință, după 1565 și 1574 cu Căzăcimea polonă mulți moldoveni se abat în Polonia, la Bratslav și mai departe, unde găsiau conaționali, fie din vechi băștinași fie din boeri ce se refugiaseră mai de mult prin Polonia și unde aflau chiar Hatmani moldoveni, între cari frați de-ai lui Ion Vodă. Așa se lămurește și amestecul repetat al acestor Cazaci în treburile Moldovei între 1570—1593. Iar când Căzăcimea Polonă se îndreptează spre Secea Zaporojană, moldovenii îi urmează și acolo, *în Căzăcime*.

2. *In Polonia*. După 1600, după ce Neamul Mohilesc capătă indigenatul Polon, împreună cu multă suită, mulți moldoveni mai îndrăzneți iau calea *Joimărilor*, în oastea polonă. Exemplul cel mai notoriu este acel al lui Cantemir, viitorul Sardar și Domn, care a slujit mulți ani în Polonia ca Joimir și ca Reiminter (Rohmistru=Căpitan), deschizând cale la o mulțime de alți fii de răzeși din ținutul Fălciului mai ales, cari se întorceau de-acolo cu porecla Joimir; nume care e foarte răspândit în acest ținut moldovenesc.

3. *Peste Nipru*. Dupăce s'a răspândit vestea lui Bogdan Hmelnițki și a isprăvilor sale ostășești, se înrolează moldoveni cu sutele în sutniile și polcurile căzăcești tocmai peste Nipru: mulți ajung Polcovnici, Hatmani (Herescu, Apostol, Dumitrașcu, Tanschi). Unii se reintorc în Moldova, anume: Cazacu, Cazacincu, Saule, Cerchez. Alți rămân definitiv acolo în căzăcime.

4. *In Nord*. Către 1670—1690 sunt mari turburări războinice în Nord. Trei țări stau la cumpănă între ele: Suedia, Polonia Brandenburg; toate caută să-și înmulțească oastea lor cu lefegii și recrutări pe unde găsesc și pot ademeni. Exemplul îl dă Marele Elector de Brandenburg Frederic-Wilhelm și succesorii săi Regi ai Prusiei, Frederic I și Fr.-Wilhelm I, cari trimit agenți în Ungaria, Polonia, Ucraina =Căzăcime, Valahia= Moldova; „des racoleurs" cu patentă în regulă și cu indicațiuni severe, să aleagă numai oameni voinici dela 1,80—2 m.; și oameni liberi = răzeși în părțile Moldovei. Dacă nimereau vreun voinic sau uriaș ce nu era liber, îl răscumpărau mai întâi, cu orice preț, și după aceia semnau cu el angajamentul. Drumul Moldovei fusese indicat Prinților de Brandenburg de Voevodul Gheorghe Ștefan, care găsise însuși azil prin Brandenburg și Danzig.

Cum înrolările acestea se făceau pentru Grenadieri și Husari, mulți se întorceau cu porecla *Husar*, Husărescu, nume cari se perpetuiază până azi la noi.

Către 1700 apar tot în Nord, alți doi recrutori neobosiți: Carol XII al Suediei, care era cu războaiele sale în Polonia și Petru cel Mare, tot în Polonia, partea despre răsărit. Mulți Moldoveni s'au înregimentat, unii la Sved; alții la Moscali. In genere călăreți răzeși, cari pentru un cal bun de oaste își dedeau partea lor de răzășie, cu gând că de se vor întoarce cu ispravă, își vor putea răscumpăra partea lor pusă amanet. Sunt multe cazuri de acestea în actele răzeșești ale vremii.

Cunoaștem mai puține nume dela Sved; la Petru cel Mare, în schimb, putem cita aci numele următoare de polcovnici, agenți recrutori, agenți de legătură cu salv-conducte cunoscute până azi: Apostol Chigheciu, Ilie Abaza, Procopie Caraiman, Ilie Mirescu, polcovnici; Timotei Zgură, Melighi Lungul-agenți. Iată un salv-conduct al lui Apostol Chigheciu pentru 300 soldați, 2 Căpitani, 3 Lt., 3 sub. Lt.: va plăti de om cu cal 15 taleri; cpt. 150 taleri; lt. 60 tal., S.Lt. 45 taleri. Va angaja 300 oameni; asta în 1707; în 1711 angaja până la 1000 oameni de Polc.

La Poltava, în Iunie 1709, au fost Moldoveni cu miile în ambele tabere. Carol XII avea câteva mii de Moldoveni ce-i recrutase de când era în Polonia; la cari adaogă la Poltava alte câteva mii de Valahi cedați lui de Hanul Tătărăsc dela Oceacov. La Petru cel Mare erau Moldovenii lui Chigheciu și alți Polcovnici moldoveni; precum erau și Moldovenii din Căzăcimea lui Dănilă Apostol: ca 4000. Deoparte și de alta să fi fost la 10.000 moldoveni și valahi (cei dela Oceacov).

La 1711 la Stănilești, Dimitrie Cantemir abia de-a putut strânge 5000 Moldoveni oaste. Mai mulți Moldoveni erau ostași în Armate străine decât în propria oaste a țării.

5. *La Charkov și Cursk*. Dacă printr'o tactică inițială greșită, Moldovenii lui D. Cantemir, ca și Rușii dela Poltava ai Țarului Petru, nu au făcut vreo ispravă la Stănilești în 1711, în schimb, cei patru mii de moldoveni cari s'au destărat, urmând pe Prințul Cantemir la Charkov și în Cursk, au dat dovezi ulterioare, în armatele împărătești, de o destoinicie și un spirit ostășesc mai presus de orice închipuire. Au luptat cu cinste pe toate teatrele de bătălie ale împărăției dela Răsărit în decursul a două veacuri încheiate: 1718 la Zaporogi, 1739 în Crimeia și în Moldova, 1740 în Finlanda; 1759 în Prusia, în războiul de 7 ani; 1769 în Moldova și în Turcia, 1789 la fel, 1806—1812 Turcia și

(Continuare în pag. II-a)

GÂND și SLOVĂ Românească

PESTE DON SPRE VOLGA

În ziua de 2 August c. orele 9 dimineața, trecem Donul pe un pod de vase, prin punctul Zimlyancaya.

În această zi, avangarda Corpului General Dragalina, formată dintr'un regiment de Dolțeni, luptă cu rușii cari rezistă până la sacrificiu.

În timpul trecerei podului, avioanele inamice ne bombardează fără efect. Antiaeriana noastră trage violent și le împrăștie.

Găsim câmpul plin de morți. Servanții mitralierelor ruse căzuți grămadă lângă piese. S'au apărat cu toată vigilența. Eroism demn de o cauză mai bună, dar ca luptători îi respectăm.

În sat găsim un cimitir de ai noștri, îngropați azi. Elevul Bîrdescu Nicolae, îmi arată crucea colegului său Ionescu Constantin, învățător în comuna Sânzeni-Trei Scaune, căzut în luptele de azi și înmormântat în satul Crasnoceskaia, pe malul stâng al Donului.

Elevul Bîrdescu e bănățean și amândoi trăim cu nerv, sânge și minte, toată durerea Ardealului. De câte ori nu am fost noi, când făceam străjeria la Sfi. Gheorghe pe la școala dela Sânzeni! O lacrimă pentru mitralorul erou Ionescu Constantin?...

Vânătorii noștri intră în linia I pentru urmărirea inamicului. Compania mea în avangardă. Continuăm urmărirea în marș forțat (repede, mai repede!), ca bolșevicul să nu aibe timp să se organizeze.

Setea ne chinue. Imensitatea stepei ne apasă. Ochii obosiți caută un sprijin, vre'un copac, vre'o casă, vre'o formă de teren. Nimic, doar cerul care îmbracă abisul la orizont și praful care ne acoperă lumina și răsuflarea.

Amurgește. Intrăm printre bălării înalte cât omul. Orientarea se face cu greu. Doar busola ne ajută... Ne îndreptăm spre nord în direcția Stalingradului. Ora 11 noaptea. Poposim pentru odihnă, luăm măsuri de pază și siguranță. Regimentul întreg se camuflează în bălării.

Suntem obosiți. Am călcat azi 52 klm... Nu se vede, nu se aude nimic... Deodată, în fund, spre nord, la orizont, se ridică flăcări care cresc majestos spre cer, sporite de vânt. Limbi apocaliptice de foc străpung orizontul. Umbre lungi tremurânde, cu aspectul de iad se întind peste stepă...

Arde stepa! Ard grâne, ard holdele, prăpădul civilizației roșii, în spazmul agoniei...

La lumina focului și prin rachete cu parașută, aviația inamică ne caută... Tot sectorul nostru și al Diviziei din dreapta, e luminat. Parașutele rachetelor stau în aer câte 15 minute. Avioanele inamice aruncă bombe și mitraliază într'un loc gol.

Spre ziuă continuăm înaintarea. Aerul dimineții ne înviorează. O cafea caldă dela cazan și o țigare nespălate, ne face optimiști.

În zare se conturează satul Dorofiev. În stânga un regiment de arădeni, s'a încleștat cu inamicul care s'a organizat dincolo de Dorofiev peste un râu. Ah! am să beau apă să plesnesc. Dar n'avem timp.

Trimit sacaua companiei cu un ostaș îndrăzneț la râu. Cucerim Moscova dacă avem apă! Și când te gândești că mulți dintre noi, în timpuri bune prețuim sfânta apă numai pentru spălat „Carul cu bere" o fi pe lumea asta? O lovitură de brandt grea, în stânga noastră, ne aduce gândul în lumea trăită de noi...

Încleștarea este foarte serioasă, amenințătoare chiar pentru flancul drept al arădenilor. Rușii se strecoară pe vale și caută să-i încercuiască, patrula în oștiri. Lupta se dă la baionetă și lopată. Aici cad viețeșteșe ofițerii artileriști, lt. Săraru, lt. Săvulescu, sublt. rez. Alexa locot. Săraru, mai întâi rănit cade în flăcările câmpului aprins, străpuns de baionete.

Batalionul de vânători Maior Ciocârlie, intervine imediat în flancul inamicului, îl dă peste cap, îl distruge. E fulgerător și nu cruță. N'are timp să facă nici prizonieri. Bateriile se restabilesc repede și trag salve cu o precizie matematică. Moartea camarazilor lor e pe deplin răzbunată.

Batalionul nostru are 4 morți, 52 răniți, 3 ofițeri, dintre care sublt. rez. Drapa mort.

Din ce în ce brandturile și mitralierele se aud mai rar. Umbrele serii se lăsa pe câmpiile prăfuite. Liniște! Liniște! Crierul îmi vâjâie. Obosit mă întind pe iarbă și-mi odihnesc ochii pe stelele cerului. Gândurile îmi năvălesc în inimă și iau drumul dorului de țară.

Deodată din dreapta se anunță furtuna Katușei, răsbunătoare ca talpa iadului. Sentinelele strigă: „Katusca", „Katusca"! Ne lipim pământului. Focul înspăimântător trece prin fața noastră pe o lungime de 800—1000 mtr. Schije, trăznete, tremură văzduhul... o veșnicie! Ecoul văii urlă. Bateriile de artilerie trag în direcția „Katusei", care dispare pe camioanele cu care reușise să se apropie de poziția noastră. Tunurile amuțesc. Sperăm în liniște până la ziuă. Soldații isi face cruce. Adorm. Sentinelele veghează. Schimb de focuri între avanposturi.

O INTERVENȚIE NEAȘTEPTATĂ

Pe la orele 3 dimineața primesc ordin să intervin imediat în stânga alor noștri, într'un loc gol pipăit de un puhoi bolșevic. De pe loc pornesc în marș de apropiere. Brandturile inamice troznesc aproape la metru pătrat, făcând baraj în fața noastră. În fum și praf aproape nu-mi zărese oamenii. Rușii bat puternic, dar bat prost. N'am nici o pierdere. Terenul mă apără bine. O scurtă dar violentă intervenție a bateriei noastre, amuțește inamicul. Acum e momentul. Un salt până la creastă cu toate plutoanele. Infanteria rusă surprinsă, se retrage cu mari pierderi. 20 cioloveci se predau. Frontul e restabilit.

„APA, LEGĂTURA, ARTILERIE"

12 August. De patru zile n'am putut însemna nimic. Am avut zile de mare încordare, copleșitoare chiar. Arșița și setea ne-au chinuit barbar. Aseară am executat o manevră întrând cu compania în alt dispozitiv în fața satului Salivinschi. Înaintarea s'a făcut cu greu. Setea stălcea fețele oamenilor și totuși ea merge mult mai repede ca regimentul din dreapta. La ocuparea poziției rușii ne primesc din înapoi înainte cu foc intens de brandturi. Din față ne mitraliau cu gloanțe dum-dum. Crimă, nalii! În rapsodia asta sinistră. Stalin își cântă prețuirea ideii de viață umană. Mă uit la rana soldatului Graure Valeriu. La ieșirea glonțului dum-dum, piciorul e sfâșiat. Toată noaptea mi-am înăbușit în suflet un sentiment de disperare. Poate o fi greșeala mea că am înaintat prea repede! În dreapta nu soseșe încă regimentul cu care trebuia să fac legătura. Soldații îmi sunt doboriți de sete. Cu mare greutate pela miezul nopții a venit sacaua cu apă. Nu am putut crede că setea poate tortura în halul acesta. Ființă omenească... „Să nu dea Dumnezeu omului cât poate răbda"! Ce vorbă mare!

Apa ne-a înviorat, dar nu avem încă legătură cu dreapta și artileria. Elevul Bîrăescu, mă întreabă dacă știu care sunt cele trei comori ale lumei. Îl privesc nedumerit de rostul întrebărei, gata să-i apostrofez. „Apă, legătură și artilerie", d-le Locotenent, și vine raiul în compania noastră". Sublocot. Viorel dela mitralierele companiei mele și subloc. Drăsteanu, comandantul plutonului 3, îmi raportează că rușii au pipăit golul din dreapta și caută să se infiltreze foarte îndrăzneț. E ora 1.50 noaptea. Luna ne ajută mult. Îi vedem. Soldații mei trag bine. Mitraliera Caporal Veveriță îi culcă repede, dar rândurile lor se îngroșă mereu. De o oră am trimis o patrulă spre dreapta, dar e o veșnicie până vine. În același timp, rușii mă atacă și din față.

Chem sublocotenenții și iau o formație de apărare, să rezist chiar în cercul. Rușii fac eforturi demente să ne străpungă și să ne încercuiască. Prizonierii au declarat azi dimineață, că în fața noastră se află un regiment din cele mai bune, venit dela Vladivostoc. Au oameni sălbatici și cruzi. Până la ora 3.20 le-am respins două atacuri. Începe a se lumina de ziuă. Patrula de legătură se târăște până la postul meu de comandă. Sosesc primele elemente de legătură în dreapta. Răsuflu adânc și mă închin. Bravii mei ostași își dau seama în ce situație critică suntem, dar rezistă cu o liniște demnă de țărănimea noastră, atât de mult încercată.

În noi toți e prezent sentimentul morții. Nimeni nu se predă. Mai bine morți decât prizonieri în Siberia. De ofițeri nici nu mai vorbim. Bolșevicii îi împușcă pe loc. Ai mei au ordin să mă împuște dacă vor vedea că mă prind rușii, dar legătura e făcută în dreapta, artileria a venit și trage bine, apă am bănt și elevul cu întrebarea își freacă mâinile satisfăcut.

14 August. Aproape de sat, [illegible] mort pe câmp, pe caporalul Io[illegible] D. Ion, dintr'un regiment de Do[illegible] căzut probabil la vre-o incur[illegible]. L am îngropat cu toate onoru[illegible] nui pluton. Citesc o c. p. primi[illegible] la ai lui. E căsătorit, cu un c[illegible] „Ioniță să nu duci grija de soț[illegible] pilul îi mare și câmpul bun, dar [illegible] tine nu știm de o lună nimi[illegible] scrie soția lui.

Seara se schimbă o companie [illegible] altă Divizie. Aflu că un prost[illegible] brandt a rănit grav pe camara[illegible] Bozan, care se afla în acel mo[illegible] lângă d. col. Petculescu, comand[illegible] tul Regimentului meu. Cine ar p[illegible] să stătuiască odată pe d. colonel [illegible] nostru să nu mai stea în Pa[illegible] tăla?

Soldații îl iubesc nespus de mu[illegible]

PITPALACUL CAPORALULUI VEVERITA

Caporalul Veveriță Marin e [illegible] hedințean. Ca trăgător al mitrali[illegible] e o personalitate în regim[illegible]. Trage cu toată prezența și [illegible] mânarea, încât cum spune [illegible] „muscă inamicul de bozan[illegible] dovedi în toate situațiile un [illegible] desăvârșit și un viteaz.

Mă mândresc că-l am cu [illegible] piera în compania mea, mai ales [illegible] întreține o atmosferă de optim[illegible] și veselie chiar în momentele c[illegible] mai critice ale luptei. Veveriță e [illegible] acelaș timp un mare maestru [illegible] cântecelor din caval. Meseria [illegible] civilă e cimpoier. Mai toate sa[illegible] mehedințene îl cunosc și îl chem[illegible] la nunți. Aci pe front, talentul [illegible] zicaș și-l arată caporal Veve[illegible] în timpul luptelor, imitând cu [illegible] turile mitralierei lui, pipăitul [illegible] borâsul clocârliei și tot marș [illegible] muzica militară, la înmormântă[illegible] rii. Ceeace îl face pe caporal [illegible] verită desăvârșit mitralierist, [illegible] alegerea pozițiilor de tragere, [illegible] sectorul lui nu scapă nici un inf[illegible]. La un atac masiv al rușilor, Ve[illegible] rită se târăște cu mitraliera la [illegible] mult înaintea pușcașilor. Lasă [illegible] micul să se apropie până la 400 [illegible] și curăță cu o îndemânare diabo[illegible] cea, două companii de bolșevici [illegible] mai puțin de 15 minute.

Încadrat de brandurile atac[illegible] rilor, caporalul Veveriță re[illegible] foarte dibaci, la o rezistență de[illegible] zată, înșelând rușii că ar fi dim[illegible] plesa lui. Lasă pe locul ponitei [illegible] casca pe o cutie de muniții, ca [illegible] părea pentru inamic un cuib de [illegible] traliere. Trage o jumătate bandă [illegible] cartușe după care se retrage în [illegible] poziție mai spre dreapta.

În acest timp toate focurile [illegible] cului se îndreaptă spre acesta [illegible] crare falsă și o ciuresc de sfâ[illegible] te. Rușii, convinși că au distrus [illegible] bul nostru de mitraliere, con[illegible] înaintarea cu rezervele lor. În sf[illegible] Veveriță nu mai trage și noi îl [illegible] deam pierdut. Câtă durere! [illegible] nu-l iubește pe Veveriță? E ri[illegible] tatul întregului batalion.

Dar, după câteva minute o m[illegible] liere cântă: „pit-palac, pit-pa[illegible] după care urmează o rafală de [illegible] cărții, care improșcă o amar[illegible] moarte în rândurile bolșevicilor [illegible] nafa asta exterminată. Atacul [illegible] a eșuat complet în sectorul [illegible] Caporalul Veveriță e decorat [illegible] „Virtutea Militară" și propus pe[illegible] „Crucea de Fier".

La contra atacul companiei [illegible] din ziua de 24 August, la care [illegible] caporalul Veveriță face minu[illegible] viteje. Voi povesti în alt capitol [illegible] roica lui contribuție la reușita [illegible] tra atacului care m'a costat [illegible] tea faimoșilor sergenți. Ra[illegible] sub of. T. R. Popescu Ștefan [illegible] și Ghițulescu și rănirea g[illegible]

G. Bezviconi

CONTESA ROXANDRA EDLING

O româncă cu renume european

Roxandra Sturdza, sau contesa Roxandra Edling, este țarina îndrumătoare a operelor sociale, culturale și de binefacere ale Odesei. Despre acest „geniu senin femeiesc al credinței și iubirii", au scris mulți cărturari, dar opera de căpetenie, rămâne biografia ce i-a consacrat-o fratele, Alexandru Sturdza: „Prinos în amintirea contesei Roxandra Edling, născută Sturdza", apărută la Odesa, la 1848.

Roxandra Sturdza era fiica vornicului Scarlat Sturdza și a Domniței Sultana, fata Domnitorului Moldovei Constantin Moruzi. Ea s'a născut la 12 Octombrie 1786, la Constantinopol.

Către bătrânețea părinților, conducerea familiei Sturdza a trecut, fără ca aceasta să se resimtă, Roxandrei, care sprijinea pe părinții ei nefericiți, siliți să-și părăsească, la 1792 patria — Moldova, — și care — precum afirmă fratele ei — era a doua mamă a copiilor. Prin bunătatea și inteligența sa, ea a atras simpatia și încrederea tuturora, încât literatul contemporan, Wiegel, o numește „una din femeile cele mai inteligente și amabile".

Bătrânul Scarlat Sturdza, numit la 1812 cel dintâi guvernator al Basarabiei, era un om cult. Casa lui din Petersburg era deschisă oaspeților. De două ori pe săptămână o vizita un cerc mai larg de cunoscuți. Adeseori veneau tinerii Capo d'Istria și Alexandru Ipsilanti, — „cu o înfățișare eroică, inteligență vie și inimă bună" — scrie în amintirile ei Roxandra Sturdza.

Roxandra leagă o prietenie sinceră cu prințesa de Tarente și contesa Golovin. La 1803, ea este prezentată la Curtea Imperială, unde e numită domnișoară de onoare, câștigând încrederea Împărătesei Elisabeta. În mijlocul frumuseților ilustre ale Curții, tânăra nu se impune prin fizicul ei plăcut, dar, într'un scurt timp, ea ajunge una din femeile cele mai distinse ale capitalei. Prietenia contesei Lieven și a familiei amicului Ciciagov îi ușurează trecerea în societate. La Ciciagov, ea face cunoștință lui Caulaincourt, ambasadorul lui Napoleon, și contelui Joseph de Maistre, ambasadorul Sardiniei, renumit prin concepțiile sale jesuite. Roxandra îl apreciază ca o comoară de cunoștințe, talent și sensibilitate. O importanță are și prietenia cu Sofia Svecin, care constituie legătura Roxandrei cu palatul Împărătesei-Mame, Maria.

Campania lui Napoleon și evenimentele ce-au urmat la 1812, au adus-o pe Roxandra Sturdza în planul întâi al vieții mondene și politice din capitală. În saloanele ei se întâlneau renumiții adversari ai lui Napoleon: ilustra scriitoare madame de Staël, baronul Stein, contele de Maistre, prințul Galițin, Contele Kocinbei, lordul Walpol, generalul d'Orenberg și alții. Împăratul Alexandru I o vizita adesea. Firi sensibile, înclinate spre misticism, ei se potriveau mult în caractere. Prevăzând decepția unor idei pacifiste care-i frământau, încă de atunci Împăratul se simțea surmenat de misiunea sa istorică, ceeace el mărturisea Roxandrei.

La 10 Decembrie 1812, Împărăteasa Elisabeta pleacă în Germania, ca să-și revadă la Baden rudeniile. O însoțește și Sturdza. La Berlin, ea vizitează mormântul unui frate, sinucis acolo.

La 14 Ianuarie 1813, Sturdza pleacă la Weimar. În călătoria sa prin Europa, ea cunoaște pe bătrânul mistic Iourg Stilling și pe baroana Krudener, care, observând sensibilitatea tinerei femei și cunoscând apropierea ei de Împărat, a căutat să se folosească de aceste împrejurări. Urmărită de scrisorile baroanei prevestitoare de furtuni mistice, Roxandra vorbi Împăratului despre „profetă". Aceasta nu întârzie să apară la Heilbron, câștigând o influență la Curte.

La Weimar, Roxandra l-a cunoscut pe marele Goethe, un curtean chibzuit, în care mai rar tresărea poetul. Aici au sosit și baronul Stein, de Laharpe, Capo d'Istria, Ipsilanti și alții.

Din legăturile familiei sale cu Capo d'Istria — scrie literatul Wiegel — ea în taină l-ar fi dorit drept soț și s'a hotărît să vorbească despre el Împăratului, care până atunci nici nu-l cunoștea. După sfatul ei, pentru încercare, Împăratul l-a chemat la congresul dela Viena și-l numi apoi ca al doilea secretar de stat pentru afaceri străine".

Faptul că Capo d'Istria a fost recomandat de Sturdza, e incontestabil, dar Wiegel nu are dreptate considerând că ea l-ar fi dorit drept soț. În timpul acesta, contele Capo d'Istria a cerut-o pentru a doua oară în căsătorie, dar a fost refuzat, după cum Roxandra o povestește la 1829, pe când pretendentul mai era în viață, în amintirile ei... În același timp, Sofia Svecin scrie la Baden despre un alt cântăror al căsătoriei cu Sturdza:

„Contele de Maistre m'a rugat să-ți scriu din partea lui multe lucruri drăguțe. Drăgut e cuvântul cel mai cumpătat. Căci dacă s'ar apuca cineva să descoase fir cu fir sentimentele lui față de mata, Dumnezeu știe ce lucruri ciudate ar descoperi".

Nici la congresul dela Viena, Roxandra Sturdza n'a rămas în umbră. Multe mărturisiri le găsim la istorici, scriitori, dar și în corespondența ei cu Suveranii, în parte publicată de nepoata ei de frate, prințesa Maria Gagarin, precum și în volumul „Règne de Michel Sturdza", de A. A. Sturdza. La Viena sosește bătrânul Scarlat Sturdza. La Weimar, ea îl cunoaște pe viitorul ei soț, contele Edling. Roxandra se duce la Schönbrun, unde s'a pronunțat divorțul Luiza, soția lui Napoleon, și unicul Duce de Reichstadt.

La 1816, contele Albert Gaetan Edling (1771—1841), ministra de externe din Weimar, vine la Petersburg în calitate de mareșal al Curții surorii Împăratului. Marea Ducesă de Weimar, Maria. Contele se trăgea dintr'o străveche familie austriacă, cunoscută încă de pe vremea cruciadelor. El s'a născut în castelul familiei Heydenschaft lângă Görz, era un neamț blond și gros — spune Wiegel — om cu studii eminente și un caracter bun. În curând a avut loc nunta sa cu Roxandra Sturdza, care părăsi Curtea. Ei au întreprins o călătorie dela Dresda la Florența, așezându-se apoi la Weimar.

În timpul acesta, fratele contesei, diplomatul Alexandru Sturdza, a avut neplăceri din cauza unui memoriu privind universitățile germane. Roxandra s'a retras, mâhnită și ea, din societatea capitalei, așezându-se la 1822, la Odesa. Doi ani mai târziu, se mută acolo definitiv și soțul ei, care încă la 1819, a demisionat din postul de mareșal al Curții din Weimar. Adeseori ei petreceau vara la moșia Manzări întinsă pe un teren de peste zece mii ha. de pământ conferit contesei în Basarabia, în județul Tighina. Călătorul german dr. Zucker vorbește despre excelența gospodăriei din Manzări. Alexandru Zașciuc povestește că Roxandra Edling a încercat împăduririrea stepei din Bugeac. La 1828, contesa a zidit biserica de piatră, a Sf. Alexandru, din Manzări.

Pentru a-și îngriji sănătatea, la 1825 contesa se duce la Karlsbad. La întoarcere, ea află vestea zdrobitoare despre moartea — la 19 Noembrie — la Taganrog, a Împăratului. Deși bolnavă fără să ține seamă de anotimp, contesa pleacă la Taganrog, spre a aduce un ultim omagiu ocrotitorului și prietenului decedat.

Roxandra Edling se retrage și mai mult din forfoleala societății. O mare parte a vieții, își petrece la moșie, unde „copacii mei, animalele și oamenii mei, mi se pare că se bucură de prezența mea". Chiar în timpul ciumei din iarna anilor 1829—1830, contesa nu și-a părăsit moșia Manzări.

Omorul lui Capo d'Istria, moartea mamei și a soțului, la Weimar, toate le-a îndurat cu resemnare, consacrându-se operei de binefacere, în care era ajutată de frate.

Biserica, spitalul, casa pentru preoți și școala din Manzări, orfelinatul de lângă Odesa, fondul de 40.000 ruble pentru înființarea unei mănăstiri de călugărițe, ajutorarea Grecilor refugiați și multe alte lea realizat contesa Edling, fiind o îndrumătoare a operelor sociale și filantropice din Odesa și întreaga regiune sudică. Îi revine de asemenea meritul de a fi fondatoarea, la 1829, a Societății de binefacere a femeilor din Odesa, cea dintâi societate de acest gen și prima organizație feministă. La fel, nobila româncă a condus împreună cu contesa Voronțov, Societatea pentru ajutorarea înfometaților din Odesa, la 1833.

Călătorind târâș prin Europa contesa Edling face cunoștință cu scriitorul Châteaubriand, filoelenul Charles Eynard, Sainte-Beuve, Mr. de Melun și alții, și-și revede, la Paris pe prietena, Sofia Svecin. Nepotul acesteia diplomatul prinț Eugen Gagarin, se căsătorește, la 1829 cu Maria fata lui Alexandru Sturdza.

Saloanele contesei, la Odesa, întruneau întreaga elită a orașului. În fiecare joi, seara, aveau loc ședințori literare. La 1834, s'a publicat revista „Darul săracilor", cu o anexă literară — almanahul francez „La Quêteuse", răspândit și în Principatele Române. Revista putea să onoreze orice centru europeam, prin redarea unui bogat material literar, ilustrat în original de înaintașii culturii universale: Schiller, Lamartine, Moore, Batiușcov, Elena Severin, sora contesei, Alph. Chapellon din Petersburg, L. Repey, ajuns mai apoi profesor de limbă franceză în Moldova, baroana Krüdener și alții. O poezie a Elenei Severin: „Le chien de l'aveugle", s'a reprodus în traducere, la Iași în „Spicuitorul" lui Asachi.

Contesa Edling suferea de cord. Totuși, ea își continua opera filantropică, menținea salonul cu elită spirituală din Odesa și ducea o vastă corespondență cu mulți oameni de seamă ai epocei.

Și mai abătută, ea s'a întors din călătoria la Constantinopol. În Octombrie 1843, sosind la Odesa, ea cade bolnavă și-și cheamă duhovnicul. Moare în ziua de Duminecă, la 16 Ianuarie 1844.

Întreaga Odesă își deplânge binefăcătoarea. Arhiepiscopul Gavril însuși, o conduce la locul de veșnică odihnă. Necrologul apărut în „Curierul Odesei", îl iscălește A. Trotnitki.

Ilustra româncă e înmormântată la marginea mării, — așa-i era dorința — în partea Fântânei de Mijloc. Deasupra mormântului, Alexandru Sturdza clădește biserica Sf. Invieri, zidită de arhitectul Francesco Marandi și pictată de pictorul Bertini din Milano.

Alexandru Sturdza continuă opera filantropică a surorii sale, întemeind Ospiciul numit dela 1859 — Sturdza. La 24 Iunie 1859, pe câmpul bătăliei dela Solferino, scriitorul Henri Dunan concepe proiectul „Crucii Roșii". Alexandru Sturdza, nobilul român din Odesa, sub o formă mai simplă, este unul din precursorii acestei idei, datorile contesei Edling. Ctitoria Sturdzeștilor, o frumoasă ctitorie românească, s'a păstrat în bună parte până în prezent și, desigur, va obține o cuvenită desvoltare, care va face să se uite pârâginirea unei perioade de barbarie.

Contesa Edling era și scriitoare, cu un stil limpede și foarte obiectiv la redarea amintirilor ei. Memoriile contesei servesc de acea, multor istorici pentru documentare, ca și prețioasele ei scrisori. Ele constituie un interes deosebit și pentru zugrăvirea vieții personale a autoarei.

„Cărarea vieții — scrie contesa în „Impresiile la 18 ani" — îmi se pare încântătoare, dar înaintând mai departe pe drumul împodobit de închipuirea noastră, — vezi că în această în aparență fermecătoare viață, sigur și constant este numai nestatornicia mereu schimbătoare...

G. Bezviconi

MOLDOVENII IN ARMATE STRĂINE

(Urmare din pagina I-a)

Moldova, 1812 Sept. la Moscova; 1813 în Europa. Berlin, Hamburg, Cassel; 1814 Paris, 1829—1835 Turcia și Țările Române; 1835 Crimeia; 1877 Plevna; 1914—1917 Riga, Polonia și frontul român.

Dăm câteva nume de comandanți de origine moldovencască:

Generali: Prinț C. Ant. Cantemir 1760; Iv. Iv. Bedriaga 1829.

Brigadiri: Prinț Șerban D. Cantemir 1762; Iacint T. Bedriaga 1777; Brig. Art. Bedriaga 1917 Riga.

Polcovnici: Abaza, Caraiman, Chigheciu, Merescu, Baltag 1711 Matei Prc. Caraiman 1770; Iegor Iv. Bedriaga 1813; Codreanu, Pr. Cantemir 1771.

Pod-Pole.: Dănilă, Vreame, Rășcanu iute; Culikovski; Dr. Abaza 1877.

Maiori: 3 Abaza, Bantăș, Culicovschi, Skarlet, Vreame, Bedriaga 1812.

Cpt.: 4 Abaza, Culikovschi, Chiprian, Rugină, 2 Bantăș, Codreanu.

Alți: 9 Abaza, Isăcescu, Arnăut, Grosu, Vracnilă, Merescu, Brahă, Ciute, Moțoc.

Amiral: Abaza 1905, ministru Afaceri Extrem-Orient.

Precât erau de vestiți în vechia Armată Austro - Ungară Grănicerii români din Banatul Temișoarei și cei din Năsăud, tot așa de vestiți erau Husarii Moldoveni din Polcurile de Izium, Achtirca, Charkov; Dragonii de Arhanghelsk, Lăncerii Moldoveni de Lugansk.

Și în Armate străine fiind, spiritul ostășesc al Moldovenilor a rămas nedesmințit.

Prof. C. G. Bedreag

BISERICA IN TRANSNISTRIA

În Transnistria, unde sub regimul țarist a pulsat o viață spirituală în sens ortodox, credința care s'a păstrat în sufletele transnistriene chiar și sub regimul comunist mai cu îndârjire de cât în orice parte a Rusiei, este nevoie azi de o autoritate pastorală recunoscută formal de către înaltul lor bisericesc și cu investitura regală, așa cum cer uzanțele și obiceiurile noastre românești.

Este, credem, timpul ca să se pășească și la îndeplinirea acestui act care face parte din sistemul de organizare al Bisericei Autocefale Ortodoxă Română.

Avem în Transnistria un distins și harnic păstor în persoana P. S. Arhimandrit Scriban, o capacitate în materie teologică dogmatică, un distins predicator și scriitor cu care se poate mândri biserica noastră.

Ca misionar principal și special P. S. Arhimandrit Iuliu Scriban a dovedit că și-a înțeles rolul pentru care a fost trimes acolo printr'o activitate demnă de toată la[illegible] Credincioșii transnistreni îl ba[illegible] îl urmează învățăturile iar cl[illegible] bisericesc deacolo îl sămănă[illegible] secondează cu vrednicie.

Transnistria, în raport cu [illegible] pratata sa, cu numărul ei de [illegible] cultori și cu restul [illegible] românească la granița de [illegible] a Țării, are nevoie cu un [illegible] de vreme de un letarh [illegible] de Mitropolit al Transnistr[illegible] mai ales că acolo 90% din [illegible] luție este ortodoxă.

Un asemenea act ar [illegible] pentru populația transnistr[illegible] deosebită atențiune și grije.

Săvârșită recunoașterea a [illegible] tății ei românești și a drep[illegible] pentru religia creștină ortodo[illegible] Un vrednic păstor îl are în [illegible] acolo. Turma îl cunoaște, îl [illegible] îl vrea. Să se dea turmei [illegible] torul.

Nu trebuie să mai existe [illegible] transnistreni nici-o îndoială [illegible] vor avea mitropolia și lerarhi[illegible]

G. A.

UN NOU PAS IN ORÂNDUIREA ADMINISTRATIVĂ A ŢĂRII

Cuvântarea rostită de d. prof. Mihai Antonescu, Vice-Preşedintele Consiliului de Miniştri, la deschiderea cursurilor administrative dela Ministerul de Interne

La Ministerul de Interne se lucrează din răsputeri pentru aşezarea administraţiei Statului pe temelii cât mai puternice.

Pentru atingerea acestui scop, conducătorii acestui minister, în frunte cu d. ministru general D. Popescu, ţin numeroase consfătuiri cu prefecţii şi cu celelalte autorităţi administrative înalte, cărora le dau îndrumări sănătoase asupra modului cum trebue să lucreze, fiecare în judeţul său, spre a se ajunge la cele mai bune rezultate în toate ramurile vieţii obşteşti.

Dar ministerul de interne nu uită nici de funcţionarii săi mai mici, de pretori şi de primari. Pentru luminarea acestora şi pentru pregătirea lor temeinică. Au luat fiinţă cursuri speciale de îndrumare pela care vor trece rând pe rând în cursul acetsui an toţi conducătorii administrativi ai satelor şi târgurilor noastre.

Deschiderea acestor cursuri s'a făcut săptămâna trecută printr'o frumoasă sărbătoare care a fost cinstită cu prezenţa d-lui prof. Mihai A. Antonescu.

Au mai luat parte toţi conducătorii ministerului de interne, ai poliţiei şi ai Siguranţei Statului.

D. ministru General D. Popescu a rostit cu acest prilej un cuvânt arătând toate sforţările făcute de ministerul internelor pentru a da ţării o administraţie sănătoasă care să ajute la ridicarea Statului şi a săteanului.

După d-sa, d. prof. Mihai Antonescu, vice-Preşedintele Consiliului de Miniştri, a rostit următoarea cuvântare:

La 6 Septembrie, înfăţişând activitatea de doi ani a regimului Mareşalului Antonescu, am exprimat funcţionarilor de pretutindeni recunoştinţa Guvernului Ţării pentru opera lor.

Nu am obiceiul cuvintelor de mulţumire care nu măsoară exact faptele.

Dar consider că nu este nimic mai drept şi mai întreg decât să îţi mărturisi recunoştinţă aceluia căruia i-o datoreşti; după cum nu este nimic mai sfinţit decât să te deshraci de orice trufie pentru a recunoaşte munca aceluia care te-a ajutat să-ţi îndeplineşti datoria.

Folosesc deci acest prilej pentru a exprima toată gratitudinea Guvernului, d-lui ministru general de Corp de Armată D. Popescu, care cu sobrietate şi măsură, cu patriotism şi metodă — puse în slujba Statului — a adus mari servicii ţării;

Deasemenea, d-lui ministru general Vasiliu pentru colaborarea sa, pentru organizarea Jandarmeriei şi îndrumarea Poliţiei, care a ajutat Guvernul, printr'o ordine publică desăvârşită.

Mulţumesc însfârşit d-lui Strihan, d-lui prefect al Poliţiei Capitalei şi d-lui director general al Siguranţei Statului, ca şi tuturor colaboratorilor lor pentru fapta lor de fiecare zi.

Iar prin dvs., d-lor inspectori generali şi d-lor prefecţi, exprim recunoştinţă tuturor funcţionarilor administrativi, fiindcă avem conştiinţa că fără munca, priceperea şi devotamentul lor şi al dvs. ordinea pe care s'a rezemat războiul nostru Sfânt, activitatea economică, asigurarea producţiei şi circulara bunurilor n'ar fi fost îndeplinite, iar brava noastră Armată n'ar fi putut împlini istorica ei misiune.

Administraţia a rezemat, prin activitatea ei, ordinea morală, spiritul de înoire şi de mândrie naţională pe care l'a adus în conştiinţa românească Mareşalul Antonescu.

Poporul român a putut astfel să probeze că este un popor sănătos şi vrednic, hotărît să-şi asigure viitorul prin onoarea luptei şi strădania faptei.

Este o datorie pentru mine să vă exprim mândria mea de om şi de român, când am putut auzi judecăţi măgulitoare asupra operei administrative româneşti dela îndrumătorii destinelor Europei de azi.

Avem însă în faţa noastră drum greu de străbătut.

De aceea, strădania noastră de doi ani trebue să stea temelie răspunderilor viitorului.

D-lor prefecţi, aşi dori să înţelegeţi sensul acestor conferinţe.

*

Activitatea administrativă într'o perioadă de război nu este o activitate reformatoare, de împlinire a unor mari idealuri abstracte, ci o organizare practică şi simplă care să asigure coheziunea naţională, producţia şi echilibrul social, dând fiecăruia sentimentul siguranţei muncii şi averii lui.

Nu începem deci cursuri de îndrumare teoretică într'un moment când administraţia trebue să fie practică şi activă, ci coordonăm activitatea Guvernului cu a Dvs., răspunderile Dvs., cu propriile noastre răspunderi.

In loc să facem legi netolositoare, în locul unor reglamente dogmatice sau unor circulări de biurocraţie, am adoptat metoda simplă a îndrumărilor directe pentru a vă informa practic asupra principiilor care ne călăuzesc şi asupra măsurilor pe care urmează să le luaţi spre satisfacerea interesului tuturor.

Administraţia noastră, din biurocratică şi centralistă, trebue să devină simplă, practică şi însuflеţită.

Aceasta a fost strădania mea, directivele şi reformele ce le-am înfăptuit în administraţie în aceşti doi ani, datorită voinţei de împlinire a domnului ministru general D. Popescu.

Fără nici o lege, fără nici un regulament, fără nici o schimbare de forme, am făcut o reformă administrativă esenţială, schimbând întreaga structură a unităţilor noastre administrative.

Consiliile de colaborare la Prefecturi şi sfaturile comunale, coordonând pe reprezentanţii serviciilor publice locale, au fost înfăptuite fără nici o lege, pentru a combate centralismul administrativ şi ca mijloc pentru înţelegerea unui spirit de echipă şi de colaborare între serviciile locale şi funcţionarii lor.

In aceeaşi vreme şi tot fără nici o lege şi fără nici un regulament, am transformat structura teritorială a unităţilor administrative locale.

Teritoriul geografic al ocolului sanitar nu corespundea cu ocolul agricol, cu ocolul silvic, cu pretura, etc.

Datorită lipsei totale de corespondenţă între unităţile administrative locale, nu se putea realiza nici colaborarea între ele, nici controlul lor unitar.

Astăzi, fără nici o lege nouă învăţământul, judecătoria, ocolul sanitar, ocolul agricol, au o singură întindere geografică, organizează o colaborare între conducătorii lor şi dau putinţa unui control efectiv al activităţii fiecăruia printr'un singur organ simplu şi necostisitor.

«Trebue ca în toamna acestui an să preîntâmpinăm riscurile unei recolte de primăvară şi să facem imposibilul pentru ca toate arăturile şi însămânţările să fie făcute pentru anul agricol viitor, din toamnă chiar»

Am întărit pretura ca unitate administrativă şi am făcut prefectura organ puternic de control, ceeace în administraţia Basarabiei şi Bucovinei a căpătat o şi mai adâncă realizare.

Azi ducem reforma mai departe.

In desvoltarea acestui program practic şi realist de combatere a Centralismului administrativ şi de organizarea a administraţiei locale pentru satisfacerea intereselor pe loc şi prin activitatea pe teren — program care s'a realizat fără lege şi fără regulament, într'o ţară în care legile şi regulamentele au fost un adevărat potop — vă aduc azi la cunoştinţă că trecem la o nouă fază care şi-a primit consacrarea legală dela Conducătorul Statului.

Începând de azi, prefectul devine conducătorul răspunzător al tuturor serviciilor publice depe teritoriul judeţului, el exercitând un drept de control al întregii administraţii depe teritoriul judeţului întărit cu dreptul de sancţionare faţă de toţi funcţionarii publici din judeţ, oricare le-ar fi caracterul. (Aplauze).

D. Prof. MIHAI ANTONESCU

Întărind Preturile ca celule administrative — lucru pe care vă rog să-l urmăriţi ca o preocupare constantă în activitatea Dvs., — rezervaţi prefecturii rolul exclusiv de control, de îndrumare a întregei activităţi administrative din judeţ, dreptul de tutelă şi de sancţionare a tuturor abaterilor, pentru ca fără legi şi regulamente inutile să înfăptuim totuşi reforme esenţiale pentru bunul mers al administraţiei noastre.

Domnii Miniştri şi colaboratorii lor vă vor înfăţişa practic problemele de technică administrativă şi problemele actuale care ne preocupă.

Pentru a realiza scopurile guvernului şi răspunderile Dvs., doresc totuşi să vă atrag atenţia asupra unor principii esenţiale şi să vă arăt preocupările practice cele mai însemnate care stăpânesc activitatea Guvernului şi trebue să o conducă pe a Dvs.

In împrejurările de azi, problemele politice ca şi problemele administrative nu sunt probleme de doctrină savantă şi nici de gândire reformatoare.

Desigur, împlinim în fapt şi cu tot simţul răspunderii viitorului, foarte multe din reformele necesare, absolut necesare, pentru aşezarea ţării pe baze noui şi sănătoase.

Dar în împrejurările acestea de război, ceeace trebuie să primeze este sentimentul coheziunii naţionale, siguranţa ordinii economice şi satisfacerea intereselor sociale şi particulare prin mijloace cât mai simple, dând tuturor simţământul că administraţia Statului nu este decât un instrument pentru realizarea intereselor fiecăruia.

Anul trecut, înaintea războiului pentru recâştigarea pământurilor strămoşeşti, am definit în câteva ocaziuni faţă de unele organizaţiuni profesionale, sensul spre care se îndreaptă Statul Nou al Mareşalului Antonescu, România de mâine, pentru ca Neamul întreg să simtă preocuparea noastră statornică de a lega profesiunile şi interesele lor de interesele Statului şi de activitatea Guvernului şi pentru ca cei din afară să-şi dea seama cari sunt marile linii de reformă naţională spre care ne îndreptăm.

Războiul cu legile lui grele trece deasupra oricărei reforme. El impune soluţii practice pentru asigurarea coheziunii naţionale şi mijloace realiste pentru guvernarea economică.

Conlucrarea cu factorii economici

Am făcut strădania de a exprima grupărilor de interese şi profesiunilor voinţa noastră de a le organiza prin metode noui de muncă şi de conlucrare cu administraţia Statului.

Aceiaşi cale simplă şi realistă a metodelor practice ne cere azi ca, înainte chiar de a veni cu legea administrativă care va fixa reprezentarea acestora în administraţia locală, să asigure colaborarea dintre Dvs. şi aceste interese economice sau grupări profesionale.

Începând de azi, la Consiliile de colaborare judeţeană sau preturale şi la sfaturile comunale la care conlucrau până azi numai funcţionarii, veţi invita şi reprezentanţi ai industriei şi comerţului local şi chiar reprezentanţi ai profesiunilor, pentru a lega şi mai mult activitatea administrativă de exprimarea intereselor generale şi particulare în slujba cărora vă aflaţi.

Treptat, treptat, vă rog să introduceţi în Consiliile de colaborare dela Prefecturi, pe lângă reprezentanţii comerţului şi industriei, şi reprezentanţi ai tuturor profesiunilor pentru ca în găsirea soluţiilor practice ce veţi adopta să aveţi toată informaţia, iar în executarea măsurilor ce veţi lua, să aveţi nu numai colaborarea serviciilor publice, dar a tuturor grupurilor de interese.

D. Ministru de Interne vă va da o circulară prin care iarăşi fără nici o lege nouă şi regulament, vă va indica modul cum să realizaţi această colaborare.

Vă rog să puneţi această realizare cât mai repede în practică.

Această colaborare pe care o organizăm, urmăreşte să dovedească tuturor preocuparea statornică a Guvernului Mareşalului Antonescu de a folosi în acţiunea lui de guvernare toate grupările şi toate interesele în slujba cărora suntem şi trebue să rămânem.

Numai astfel veţi avea sfatul drept şi sănătos al practicei pentru a putea realiza sinteza intereselor locale şi a cumpăni între ele, ţinând seama de interesul naţional care primează şi de echilibrul social care stă în mâna dvs.

Numai cunoscând adânc şi simplu realităţile şi interesele, le veţi putea satisface.

Vă rog domnilor prefecţi, să vă daţi seama că în ceasuri grele de azi ceeace primează este simţământul de încredere în noi, în puterile şi drepturile noastre.

Regimul Mareşalului Antonescu, lupta Armatei române este o luptă pentru instituţiile de totdeauna ale Neamului nostru, pentru apărarea şi cimentarea proprietăţii, pentru apărarea şi organizarea dreaptă a tuturor intereselor sociale.

Faceţi ca administraţia să dea în fiecare zi exemplu că nu numai Armata sfinţeşte prin jertfa ei aceste instituţii, că noi toţi prin metodele şi practicele administraţiei noastre, le slujim deopotrivă.

Nu numai Armata luptă pentru instituţiile noastre, pentru proprietate, pentru libertatea muncii şi onoarei fiecăruia, ci administraţia Statului şi fiecare dintre Români, trebue prin fapta lui să sfinţească această luptă.

Proprietarul trebue să aibă tot mai adânc sentimentul proprietăţii lui; comerciantul trebuie să aibă tot mai viu siguranţa averii şi muncii lui; profesionistul trebuie să aibă tot mai puternic simţământul răspunderii şi muncitorul simţul dreptăţii muncii sale.

Administraţia, noi toţi, nu suntem decât în slujba acestor interese.

Intărind sentimentul proprietăţii şi al muncii, al drepturilor şi al onoarei fiecăruia, noi întărim Neamul şi Statul însuşi care nu depind decât de încrederea în noi înşine, în puterile noastre, în drepturile noastre.

Ordinea publică, puterea administraţiei şi înseşi veniturile pe care le încasează Statul se cimentează printr'o ordine în care fiecare şi găseşte liniştea muncii şi a drepturilor.

Desigur, interesul naţional şi ordinea socială nu trebue să fie robite sau sdruncinate de jocul intereselor individuale. Dar avem datoria ca să asigurăm ordinea naţională şi liniştea socială prin satisfacerea intereselor individuale, luând măsuri practice şi rezemând pe câteva pârghii realiste şi simple toată activitatea noastră.

Cel dintâi lucru pe care vi-l cer este să înţelegeţi că în împrejurările grele de azi opera de aprovizionare este temelia liniştei.

Ordinea publică este substanţa de viaţă prin care satisfaceţi interesele tuturor.

Prin măsuri practice şi simple vă rog să înlesniţi activitatea de colectare a cerealelor şi de aprovizionare a tuturor.

Acolo unde mijloacele rânduite de Guvern, care a avut în vedere ordinea administrativă pe întreaga ţară, nu dau rezultate.

Acolo unde aplicarea făcută de unele organe administrative sau de cooperative nemulţumeşte, atrageţi atenţia simplu şi curajos, astfel cum trebuie să facă orice şef răspunzător şi conştient de demnitatea unei administraţii şi cereţi să se schimbe tot ceeace vi se pare că este potrivnic intereselor pe care le slujiţi.

Noi nu ne conducem de reguli imuabile, nici de încăpăţânate formule biurocratice şi nici nu avem trufia unor soluţii infailibile.

Ceeace ne preocupă este să dăm cât mai mult satisfacţie interesului general, o cât mai dreaptă răsplată interesului particular legitim şi niciodată nu vrem să întoarcem prin măsuri administrative credinţa în dreptate şi în spiritul de ordine şi de muncă.

Facem sforţări neînchipuit de grele pentru ca să asigurăm producţiei industriale materiile prime în toate greutăţile războiului şi am făcut tot imposibilul pentru ca să sprijinim producţia agricolă, cu toate greutăţile mobilizării şi măsurile de rechiziţii sau de transporturi.

Ştiu că nu putem mulţumi pe toţi.

Ştiu că sunt interese încă nesatisfăcute.

Ştiu că sunt unele stângăcii.

Dar sunt sigur că Românii îşi dau seama că Guvernul nu poate să schimbe dintr'odată şi într'o perioadă de atâtea încercări grele şi de război, stări aşezate în vremuri de vinovată indiferenţă.

După cum sunt sigur că toţi oamenii de bună credinţă, comparând stările din alte ţări cu cele din ţara noastră sau din celălalt război îşi vor da seama că administraţia românească îşi face datoria.

Vă rog însă, ca ori de câte ori măsurile locale aduc neajunsuri, să ne semnalaţi fără întârziere situaţiile şi remediile.

Am avut prilejul ca în judeţul Argeş să constat că unele măsuri generale nu dau rezultate.

Prefectul judeţului, pe care-l dau ca exemplu de muncă şi de datorie, mi-a spus deschis care erau neajunsurile acţiunii de colectare prin cooperative.

Am văzut eu însumi că unii comercianţi erau evinşi dela rosturile lor şi că consumatorii nu găsiau mărfurile şi alimentele necesare sau le găseau pe preţuri de speculă.

Constatând aceste adevăruri spuse demn şi deschis, mi-am făcut datoria să schimb sistemul de aprovizionare.

Acelaş lucru să-l faceţi şi dvs.

Satisfacerea interesului de aprovizionare, circulaţia normală a bunurilor, mai ales pentru funcţionari şi cei nevoiaşi, acesta este lucrul care ne preocupă.

Ori de câte ori constataţi că interesele locale, comerţul, sau posibilităţile de aprovizionare sunt stânjenite, faceţi-vă datoria de a semnala faptul şi vă făgăduesc că ori de câte ori d. ministru de interne mi-o va cere voi lua fără întârziere măsuri pentru îndreptarea lucrului.

Dacă dv. la consiliile de colaborare veţi asocia de acum înainte sfatul şi informaţia comercianţilor şi industriaşilor ca şi a reprezentanţilor grupărilor profesionale, veţi putea, pe lângă colaborarea cu aceştia, să veniţi şi cu soluţiile cele mai simple şi mai practice în văzul tuturor şi spre folosul tuturora.

Deci, când veţi constata că interesele practice nu sunt satisfăcute, că unele legi, regulamente sau măsuri administrative împiedică rosturile agriculturii, comerţului sau industriei locale, faceţi-vă datoria, rostiţi cuvântul dreptăţii, pentru a putea îndrepta.

Vreau ca prin dvs. toată lumea să simtă că nu avem altă dorinţă decât a preocupării dreptăţii şi a satisfacerii intereselor tuturor.

Dacă veţi găsi de pildă că producţia industrială este uneori stânjenită de măsuri administrative, de blocare de impozite grele sau de consecinţele mobilizării, sau că planurile de executare ale mobilizării agricole sunt împiedicate de anumite alte ordine, sau că regimul de transporturi pentru aprovizionările cu cereale sau lemne tânjesc, propuneţi soluţii practice şi vă făgăduesc că le vom lua fără întârziere.

Sprijinirea funcţionarilor şi muncitorilor

Începând de azi, aveţi răspunderea şi îndrumarea tuturor serviciilor publice, deci şi economice şi agricole din cuprinsul judeţului dvs.

De dvs. depinde ca opera economică să fie bine înfăptuită.

Supraveghiaţi regimul contribuţiilor.

Impozitele sunt mijloacele de întreţinere financiară a războiului, ale unui război greu şi drept.

Dacă impozitele sunt grele ele trebuie să fie întotdeauna drepte.

Pentrucă un impozit aşezat după criterii subiective sau urmărit prin funcţionari cari nu-şi fac datoria, poate să creeze nemulţumiri grave şi să atingă simţul răspunderii cetăţeanului care aduce banul lui pentru întreţinerea războiului şi a statului.

In cadrul aceleiaşi acţiuni administrative şi economice, vă rog să vă îngrijiţi de executarea fără întârziere a măsurilor pe care le-am luat pentru întemeierea unor economate judeţene pentru funcţionarii publici, precum şi pentru buna funcţionare a centrelor de aprovizionare muncitoreşti, mai ales din regiunile industriale.

In ultima vreme, datorită stărilor războiului, schim-

(Continuare în pag. IV-a)

UN NOU PAS IN ORÂNDUIREA ADMINISTRATIVĂ A ŢĂRII

(Urmare din pag. III-a)

barea valorii bunurilor faţă de valoarea monetară, a dus la împovărarea funcţionarilor publici cari nu-şi pot complini prin salariile de azi nevoile vieţii.

Sporirea lefurilor şi indestularea funcţionarilor publici

Azi vă anunţ că în foarte scurtă vreme Guvernul Mareşalului Antonescu va aduce sporirea salariilor funcţionarilor publici.

Această sporire n'am făcut-o până azi, pentrucă a spori salariile fără a lega această operă de dreptate de o acţiune economică pentru aprovizionarea funcţionarilor, însemna să dăm o nouă primă de ridicare a preţurilor şi să creem noui dificultăţi economice şi monetare Statului

Viitoarea şi apropiata sporire a salariilor funcţionarilor Statului, o vom face prin acordarea unui spor în bani şi a unui spor în natură, dând funcţionarilor publici obiectele necesare aprovizionării şi existenţei lor pe preţuri potrivite, din economatele care sunt în curs de înfiinţare.

Dacă am spori salariile, oricât de mult, dar cursa preţurilor pentru articolele de îmbrăcăminte şi aprovizionare ar continua, oricât am spori lefurile, acestea nu ar servi funcţionarilor publici.

De aceia, pentru a stabiliza preţurile, mai ales în această perioadă de toamnă, pentru a opri cursa lor şi pentru a satisface efectiv nevoile de viaţă ale funcţionarilor publici, concomitent cu sporirea salariului, de data aceasta noi organizăm şi aprovizionările, pentru ca ajutorarea funcţionarilor şi aprovizionarea lor să fie efectivă.

Aceias grije o avem pentru muncitori.

Vom organiza centre de aprovizionare pe întreprinderi şi pe regiuni industriale.

Vă rog, d-lor prefecţi să puneţi toată grija Dvs. pentru aceasta.

Protecţia invalizilor, orfanilor şi văduvelor de război

Alături de funcţionarii publici şi de muncitori, noi avem datoria să purtăm grije şi invalizilor, orfanilor şi văduvelor de război.

Aţi lucrat, fie în calitatea dvs. de prefect, fie în aceea de preşedinţi ai Consiliilor de Patronaj judeţean, la această operă.

Am constatat însă cu regret unele inadverenţe şi omisiuni.

Domnilor, când Mareşalul Antonescu şi Guvernul său au făgăduit să considere protecţiunea invalizilor, orfanilor şi văduvelor de război ca pe o răspundere naţională n'au voit să repete cuvinte care au fost rostite şi altădată, ci au urmărit cu toată răspunderea să-şi împlinească datoria faţă de cei zdrobiţi de asprimea războiului.

Am organizat un recensământ pentru cunoaşterea amănunţită a situaţiei invalizilor, orfanilor şi văduvelor de război.

In cursul săptămânii viitoare acest recensământ trebue să înceapă a fi efectuat.

Pe baza acestui recensământ, vom proceda la organizarea acţiunii pentru protecţia invalizilor, orfanilor şi văduvelor de război.

Pe lângă fiecare prefectură, înfiinţăm un birou pentru invalizii, orfanii şi văduvele de război, care va fi organul de coordonare între reprezentanţii tuturor ministerelor care lucrează în această acţiune sub directa dvs. supraveghere, sub permanenta dvs. răspundere.

Instrucţiuni precise, care au fost întocmite, vă vor arăta îndatoririle clerului şi ale învăţământului în această acţiune, răspunderea ministerului muncii, în acţiunea de plasare, dreptul de coordonare al Consiliului de Patronaj şi al Organizaţiei I. O. V., obligaţiunea de educare şi protecţie prin Consiliul de Patronaj, ministerul educaţiei şi ministerul Armatei.

Dvs. veţi coordona aceste activităţi prin biroul judeţean, le veţi îndruma şi asigura.

Opera de protecţiune a invalizilor este o răspundere naţională şi fiecare dintre Dvs. răspunde faţă de noi, după cum noi răspundem în faţa Ţării şi a onoarei noastre de executarea sfinţită a acestei acţiuni de protecţie a jertfitorilor războiului.

Nu se poate creea nimic pe plan istoric şi nici o operă morală nu poate fi împlinită într'un Neam şi într'un Stat, decât prin valoarea exemplului

In această perioadă de jertfe, când cerem Armatei şi generaţiei de azi sângele pentru apărarea drepturilor Neamului, nu putem să ne împlinim răspunderea faţă de propria noastră istorie, decât dând exemplul ce se cuvine cinstirii invalizilor, orfanilor şi văduvelor războiului nostru.

Această acţiune să fie deci o preocupare morală şi practică statornică.

Pe baza recensământului şi a acţiunii ce o vom desvolta, vom stabili recompensele naţionale şi vom începe distribuirea lor, nu pe bază de principii uniforme, ci ţinând seama de situaţia de avere, de poziţie socială şi de nevoile de familie ale fiecăruia.

Recompensa naţională ca să-şi atingă scopul, trebue să se raporte la situaţia aceluia care o primeşte.

Săracul care primeşte o pensie la fel cu bogatul, nu primeşte o recompensă naţională.

Noi vom aduce recompense naţionale care vor consta, nu numai în pe[illegible] aşa cum s'a făcut după celălalt război, ci în plasări în servicii sau unele bunuri, alături de statornica grije de educare a orfanilor de război.

Sculptură în lemn de plugarul C. Vasilescu din Miroşi-Teleorman

Campania agricolă

Domnilor, în această perioadă de toamnă trebue să unim răspunderile de onoare cu răspunderile practice.

Dacă prin exemplul moral noi trebue să întreţinem funcţiunile morale ale războiului, prin metodele simple trebue să organizăm şi să întreţinem activitatea economică.

Faceţi ca, deoparte, prin colaborare cu industria şi comerţul, să ne informaţi asupra măsurilor cele mai practice de luat, pentru a înlesni producţiunea şi circulaţia bunurilor, iar în domeniul agricol, faceţi ca în acest an, campania de arături şi însămânţări să intre în primul plan al răspunderilor şi acţiunilor Dvs.

Am avut anul trecut, un an agricol dintre cei mai grei. Din nenorocire, d. Mareşal Antonescu, în misiunea lui istorică, a primit nu numai protivnicia împrejurărilor internaţionale, dar şi toate poverile anotimpului şi ale încercărilor naturii.

Am trecut nu numai prin frământări internaţionale, care au dus la prăbuşirea sfintelor noastre graniţe, am trecut prin frământări şi nedreptăţi interioare. Dar am trecut, în acelaş timp, prin cutremur, prin inundaţii şi prin secetă.

Nu cred că pot să fie pe acest pământ încercări mai grele decât acelea pe care le-am trăit noi, în ultimii doi ani.

Anul trecut, datorită iernei premature, nu s'a putut însămânţa la noi. Campania din primăvară, — care este, în mare parte, şi opera Dvs., — a putut să ducă la ararea şi însămânţarea a 10.600.000 ha., într'un timp foarte scurt. Din nenorocire seceta a împiedicat ca să putem culege recolta acestei munci.

Trebue ca, în toamna acestui an, să preîntâmpinăm riscurile unei recolte de primăvară şi să facem imposibilul ca toate arăturile şi însămânţările să fie făcute pentru anul agricol viitor, din toamnă chiar.

Atrageţi atenţiunea ţăranilor, îndrumaţi-i şi ajutaţi-i ca să înţeleagă această datorie a lor. Faceţi-i să simtă practic avantagiile unei recolte muncite, spre deosebire de o recoltă ajutată numai de Dumnezeu şi de cer.

Şi ca un exemplu, pentru Dvs., chiar, v'am adus azi pilda de ce face Dumnezeu, dar şi de ce poate să facă omul, atunci când, cu înţelepciune, se face instrument al lui Dumnezeu.

Iată, Domnilor, porumb din judeţul Ilfov, produs în aceiaş comună, de ţăran, nemuncit şi neprăşit la timp şi iată, din aceiaş comună, porumbul unui proprietar care şi-a adus aminte la vreme că „soarta omului în mâna lui stă".

Trebuie ca serviciile agricole şi Camerile Agricole să nu mai fie serviciu de birou, ci serviciu de teren. D-nii agronomi să lucreze pe câmp şi să-şi facă datoria de a fi învăţători ţăranilor. Aceasta, cu toată stăruinţa s'o urmăriţi în campania agricolă din toamna acestui an: aratul adânc, semănat sănătos, seminţe bune, însămânţări conform planului agricol.

Acţiunea de aprovizionări trebuie să dubleze această activitate de înlesnire a producţiunii. Colectarea cerealelor şi organizarea transporturilor vă rog să o faceţi din vreme.

Trebuie ca fiecare judeţ să ne întocmească cu metodele cele mai severe şi cu mijloacele cele mai serioase, — pe care să consideraţi de azi că le aveţi la îndemână, — evidenţa întregei producţiuni agricole.

Sunt unii dintre d-nii prefecţi care consideră judeţul drept o unitate economică de sine stătătoare şi printr'o doctrină economică de autarhie, nu dau toate datele asupra disponibilului judeţului sau agravează şi exagerează nevoile judeţului, în relaţiunile pe care le dau centrului.

Nu este aceasta nici o imputare şi nici o tendinţă de a vă critica modul cum v'aţi îndeplinit funcţiunile, dar vă rog să înţelegeţi că dacă era legitim şi o adevărată măsură de conservare să practicaţi acest lucru într'o vreme când nu exista un plan direct şi un sistem de colaborare între judeţe, astăzi, când guvernul îşi ia răspunderea unui plan al producţiunii, a unui plan al circulaţiunii bunurilor, al transporturilor, al distribuirii materiilor prime şi al aprovizionărilor, ca şi a unui plan de organizare în împrejurările de război de astăzi a tuturor mijloacelor pentru acoperirea deficitelor şi nevoilor din judeţele dvs., ar fi să lucraţi împotriva interesului judeţului şi să daţi o falsă interpretare răspunderii dvs. dacă aţi continua această politică de autarhie.

Trebuie deci să spuneţi deschis, controlând şi semnând la răspunderea dvs. personală, tot ceeace s'a produs în judeţ, în acest an agricol. Să nu vă temeţi că noi dacă vom constata nu ştiu ce vagi excedente ale producţiunii locale, vă vom răpi disponibilul, ca să-l ducem în altă parte.

Voim să facem un plan serios şi sănătos de aprovizionări, care să ţină seama de realităţi.

Organizarea transporturilor

Trebuie să organizăm, pe de altă parte, transporturile de pe acum. Aceste transporturi de aprovizionare şi complectare a regiunilor deficitare, noi trebuie să le facem din vreme şi pe baza realităţilor.

Când, anul trecut, în perioada premergătoare războiului, am avut personal îndatorirea de a face aprovizionarea pentru două — trei luni de război, atunci mi-am dat seama de toate ereziile sestemului nostru de transporturi pentru aprovizionări. Se lua grâu din Oltenia şi se trimitea în Covurlui; se lua grâu dela Constanţa şi se ducea la Argeş şi aşa mai departe.

Nu e cu putinţă ca într'un stat, mai ales în război, să se facă o risipă şi să se practice o incoherenţă a transporturilor. De aceea, dacă vreţi ca judeţul dv. să fie aprovizionat fără întârziere, dacă voiţi ca regiunile deficitare să poată din vreme executa un program pentru complectarea nevoilor, daţi toate relaţiile cu cea mai mare exactitate şi fără întârziere.

Informaţii asupra întregei situaţii economice şi sociale, din judeţul dv. care sunt cele mai mari nevoi pentru producţiunea industrială locală, care sunt materiile prime şi semifabricate cele mai necesare pentru activitatea industrială pe următoarele 6 luni, cari sunt, — în sfârşit, — măsurile de ordin practic pe care le propuneţi a fi luate, fiindcă adesea unele măsuri de blocare şi de mobilizare, datorită stării de războiu, care primează dar al cărei dozaj poate fi modificat, — unele asemenea situaţii pot fi îndreptate chiar prin mijloace locale.

Faceţi propuneri concrete şi confidenţiale în această privinţă. Daţi informaţii şi în legătură cu situaţia specială. Spuneţi adevărul asupra aprovizionărilor fiindcă de buna aprovizionare a ţării depinde şi liniştea şi dreptatea socială şi ordinea publică însăşi. Cu cât războiul durează, cu atât lupta de pe plan militar trece pe planul social. Noi trebuie să luăm din vreme toate măsurile pentru a preveni nemulţumirile şi a îndrepta toate situaţiile nepotrivite. Noi trebuie să ajutăm social toate regiunile de muncă şi de producţiune şi prin măsurile noastre, fie de salarizare, fie de aprovizionări, trebuie, mai ales în regiunile industriale, să ajutăm şi pe muncitori şi ordinea publică. Suntem un popor sănătos şi cu o muncitorime naţionalistă.

Dacă ţăranul cu munca şi cu pământul lui, mai ales cu puţinul nevoilor pe care şi le satisface, îşi găseşte liniştea prin propriile lui mijloace pentru industrie şi pentru muncitor, noi trebuie să luăm măsuri care să vă ajute propriile dv. răspunderi.

Sunt, pe de altă parte, unele regiuni agricole grav deficitare în acest an, în afară de statornicele şi nefericitele regiuni, cum este Ţara Moţilor în care aprovizionările sunt întotdeauna dintre cele mai grele şi deficitele sunt o stare naturală.

Trebuie din vreme, cu bunătate, cu înţelegere şi cu dreptate să luăm măsuri practice care să împiedice orice nemulţumire.

Luaţi din vreme toate informaţiunile şi propuneţi soluţiuni practice. Nu exageraţi nevoile judeţului şi cererile dv. pentru că ne stingheriţi echilibrul planului pe care îl facem, ne îngreunaţi transporturile şi ne împovăraţi răspunderea sau ne puneţi în faţa unor situaţiuni pe care nu le putem satisface.

De seriozitatea şi exactitatea planului dv., depinde precizia cu care vă vom ajuta.

Aş voi ca să adaog — ca o preocupare pentru cursul iernii, să vă închinaţi activitatea dv. acţiunii pentru ridicarea satului şi organizării economiei domestice.

Stat de ţărani, noi pierdem o mare parte din puterea de muncă a ţăranului nostru din cauza iernii, când ţăranul nostru, deprins numai la munca agricolă nu ştie şi nu poate să folosească vremea iernii, prin organizarea unei industrii casnice şi desvoltarea unei activităţi în vremea aceasta a iernii.

Trebuie mai ales, ţinând seama de ceeace s'a făcut deja în Basarabia şi în Bucovina, de ceeace se va aşeza ca o bază a activităţii economice a comunelor şi unităţilor administrative viitoare, să creaţi ateliere comunale, şă creiaţi pe lângă primării, pe lângă preturi, pe lângă prefecturi, — în mic la început, dar desvoltându-le cât puteţi mai mult, — ateliere, în care săteanul să poată fi învăţat să lucreze şi să-şi poată ridica dela început — fără prea multe cheltueli pentru noi, dar cu toate cheltueli făcute de noi, produsul muncii lui — pentru a-l indemna la această activitate practică, la această industrie casnică de iarnă. Prin urmare, ocuparea săteanului în timpul iernii, prin orice mijloace şi formarea unei educări a săteanului pentru activitate de industrie casnică, prin miloace compatibile cu situaţia fiecărui judeţ, vă rog să o înscrieţi în programul activităţii dv. din acest an.

Dotarea comunelor şi judeţelor cu bunuri

In Basarabia şi în Bucovina s'au făcut mari progrese, mari realizări în această direcţie. Aceste ateliere comunale sunt nu numai un instrument de educaţie şi de încurajare a muncii ţăranului, ele vor deveni un mijloc de venit pentru comună.

In administraţia altor State, comuna, unitatea administrativă, nu este un simplu instrument de gestionare a unor fonduri publice pe care le încasează prin impozit. Comuna este ea însăşi un sistem patrimonial, o avere care se administrează şi ajută activitatea. [illegible] ţăranului nostru drept şi în practica noastră administrativă, am avut aceste stări. Voevozii şi boerii înzestrau comunele cu izlazuri, cu mori şi cu ateliere, ca să poată să le dea venituri, atunci când finanţele comunale, în tradiţia pământului nostru, nu trăiau din contribuţii directe.

Este timpul să ne întoarcem la această înţeleaptă aşezare a vechilor experienţe româneşti şi prin toate mijloacele, să îmbogăţim comunele, prin mijloacele proprii şi printr'o bună administrare să sporim veniturile acestor bunuri patrimoniale.

De aceea, în acţiunea de folosire a bunurilor româneşti, vă rog să faceţi domnului ministru de interne propuneri asupra bunurilor imobiliare, comerciale sau industriale, care ar putea să devină bunuri judeţene, preturiale sau comunale, pentru realizarea acestui minim patrimonial, pe care să-l punem de acum înainte la baza administraţiei noastre.

Noi am făcut o reformă de românizare mânaţi şi de sentimente de echilibru social faţă de prea marea infiltraţie nesănătoasă a unor elemente străine în proprietatea noastră care dealungul veacurilor n'au fost lăsaţi nici măcar catolicilor, pentru ca să aşezăm Statul naţional pe baze realiste, în măsură să-l apere în viitor de asemenea infiltraţii, care să dezechilibreze şi independenţa personală a românismului şi puterea de conservare a neamului.

De aceea, vă rog să ţineţi seamă de această concepţie o românizării şi să propuneţi care proprietăţi ar putea, de pe acum, să fie folosite pentru dotarea comunelor şi a judeţelor, a unităţilor administrative în genere, cu bunuri care să înlesnească activitatea lor patrimonială.

In această direcţiune, — fiindcă eu nu am niciodată fetişismul lăsitului şi rostesc fără nici un fel de prejudecată tot ceeace îmi porunceşte conştiinţa, — vă fac atenţi că opera de românizare este, înainte de toate o operă de exemplu moral şi naţional. Ea nu trebue să fie un exemplu imprudent de delăsare a acestor bunuri, pentruca ceeace a fost o reformă naţională pentru ridicarea noastră să devină un exemplu de descurajare.

Bunurile care se găsesc azi supuse acestui regim, fie că au fost expropiate pentru românizare, fie că se găsesc fără stăpân, cum este cazul multor bunuri în Basarabia şi Bucovina, fie că au fost răscumpărate dela expatriaţi, — toate aceste bunuri trebue să fie serios şi curat administrate.

Vă rog să informaţi cu aceiaşi exactitate şi onoare pe domnul ministru de interne asupra operei de românizare aşa cum a fost înfăptuită în cuprinsul judeţului Dvs., asupra rezultatelor practice şi măsurilor care trebuesc luate, pentruca această operă de românizare să fie dreaptă, morală şi efectivă.

Deveniţi, prin legea care se promulgă chiar azi, conducătorii tuturor serviciilor publice din judeţ. Sunteţi, de zi înainte, şi răspunzători pentru această activitate de românizare. Vă rog, prin urmare, s'o îndrumaţi şi s'o controlaţi.

Iată, domnilor, ceeace am simţit de datoria mea să vă spun azi, la aceste cursuri pe care, deşi dascăl de Universitate, nu le concep ca probleme teoretice, abstracte.

Este vremea când bunul simţ şi instinctul naţional trebue să stabilească orice activitate şi în primul rând activitatea administrativă.

Numai aşa ne vom face datoria faţă de stat şi faţă de istoria noastră.

Mulţumind încă odată Domnului Ministru de Interne, Domnului Ministru General Vasiliu, Domnului Ministru Strihan şi tuturor colaboratorilor lor, mulţumindu-vă dv., tuturor, vă rog să transmiteţi cuvântul de recunoştinţă tuturor funcţionarilor dv., şi să spuneţi că acest lucru vi l-am cerut eu, în numele guvernului ţării.

Fiindcă nu este nimic mai sfinţit pe acest pământ decât datoria de a spune cuvântul adevărat al recunoştinţei celui căruia i se cuvine şi de a recunoaşte munca altuia fără de care nu împlineai nimic.

Fără temelia sănătoasă a Neamului nostru curat şi întreg, fără răspunderea şi conştiinţa tuturor funcţionarilor statului, n'am fi putut purta războiul greu ce ducem. Deaceea, trebue ca fiecare din dv., să daţi exemplul, nu numai prin propria dv. dăruire, dar prin răsplata muncii, dând prime de muncă tuturor celor ce muncesc, pentruca funcţionarul să ştie şi să simtă că regimul de dreptate al Mareşalului Antonescu cinsteşte munca administraţiei şi exemplul dreptăţii.

In acest ceas greu pentru Neamul nostru, am convingerea, domnilor Prefecţi şi domnilor Inspectori Administrativi, că administraţia noastră este la înălţimea faptelor militare ale ostaşilor. Deaceea, închei cuvântul de îndrumare practică pe care mi-am făcut datoria să vi-l rostesc, cu convingerea mea în viitorul de onoare, de dreptate şi de drepturi al Neamului şi cu gândul meu de cinstire pentru Acela care, pe plan istoric, reprezintă simbolul continuităţii naţionale şi mai ales pentru Acela care azi poartă, cu toată vrednicia, misiunea istorică a celui mai cumplit ceas, pentru cel dintâi dregător al Ţării, pentru M. S. Regele Mihai I şi pentru împlinitorul istoriei Sale, pentru Mareşalul nostru, Mareşalul desrobirii. (Aplauze puternice).

VIAȚA ROMÂNEASCĂ

Între Nistru și Bug

ȘTIRI DIN ODESA

Un ingenios furt conceput cu amenințări în stil american

In loc de aviz ori alte explicații, proprietarul de obiecte bisericești din str. Deribas 16, Escov Alexandru, a primit în dimineața zilei de 29 Septembrie a. c., pe la orele 9, următoarea scrisoare anonimă concepută stil ultimatum:

Domnule Escov,

„In primul rând, noi știm că sunteți evreu. O pot dovedi oamenii ăștia care au lucrat cu d-vs.

In al doilea rând, dacă nu dați 2000 (două mii) mărci, vă amenințăm MOARTEA ori unde vă veți găsi. Nu încercați să vă duceți la poliție sau să ne urmăriți. Țineți minte că e o acțiune necinstită din partea dvs. Altfel veți fi ucis la 29 Septembrie exact la ora 6 seara.

Veniți în grădina publică la latrină, în ultima încăpere dela intrarea în latrină, puneți banii în ventilatorul din perete și închideți-l cu fileul ce se ține slab.

Dacă din partea d-vs. vor fi proteste sau martori, se va sfârși cu viața d-vs.

P. S.—Păstrați-vă zilele pentru fiul și soția d-vs."

Ce a urmat

In urma unei astfel de amenințări, asemănătoare celor pe cari le trimeteau gangsterii americani anii trecuți diferitelor personalități, s'au sesizat organele S. S. J.-ului. Ele au procedat pentru prinderea hoților, la următoarea stratagemă: sfătuind pe patronul magazinului să depună la locul indicat un pachet în quantum 2000 R. E. K. S. fără însă a conține suma indicată, și s'au plasat în apropiere, pândind.

Necunoscuții cad în cursă

La ora fixată în amintita scrisoare, ingeniușii plănuitori ai furtului s'au prezentat în locul hotărât, chiar în mâinile organelor S. S. J.-ului, chiar în clipa când se pregăteau să pună mâna pe „bucățica".

Reținuți pentru cercetări de d-l Anatolius Petrovici Hotinschi, aceștia au sfârșit prin a face declarații complecte și a-și divulga în același timp complicii. Făptașii sunt: Mihailov Mihail, Lipovschi Pavel și un oarecare Boris. De planul lor știau Rasmilovschi Boreslav și Sepovalov Gheorghe.

După anchetarea vinovaților, cu acte în regulă, d-l Anatolius Petrovici Hotinschi, i-a deferit pe toți justiției.

Știri economice

Serviciul Agriculturii de pe lângă Prefectura județului Tiraspol, care are subt îngrijire peste 8.776 ha. livezi de caiși, vișini meri, peri, etc., a recoltat până în prezent cca 176.551 Kgr. de fructe.

In afară de aceasta, alte cantități au fost puse în vânzare și date gratuit spitalelor de răniți și fabricilor de siropuri.

Guvernământul Transnistriei are dreptul de preempțiune asupra cumpărării metalelor prețioase

D. Prof. Gh. Alexianu, guvernatorul Transnistriei, a dat o ordonanță prin care se reglementează circulația metalelor prețioase.

Contravenienții la această ordonanță vor fi pedepsiți cu închisoarea dela 6 luni la doi ani și cu amenda dela 200 la 5000 RKKS. fără circumstanțe atenuante, metalele fiind confiscate în folosul Guvernământului.

OPERA DE RECLĂDIRE A ADMINISTRAȚIEI ROMÂNEȘTI IN TRANSNISTRIA

Acceleratul București — Odesa mă purta din nou, pe la sfârșitul lunei August, spre meleagurile transnistriene, la un an după desrobirea lor de către oștile noastre biruitoare. Mă duceam, împreună cu delegații Diviziei I de Gardă, la sfințirea troițelor ridicate la cimitirele eroilor dela Kagarlyk și Mannheim. Bucuria revederii acestor locuri strămoșești era dublată de interesul ce-l purtam operei de refacere a administrației românești, despre care auzisem lucruri minunate. Și, într'adevăr, ceea ce am putut vedea, cu acest prilej, în cât de mică măsură, mi-a satisfăcut din plin orgoliul meu de român. Putem fi mândri de ceea ce se săvârșește acolo, prin sforțări unite, pentru progresul acestei regiuni, revenită, după grele vremuri de urgie, la sânul patriei-mume.

Înainte de a parcurge orașele și satele, călătorul resimte încă dela fereastra vagonului, prin stațiile unde face oprire, un suflu de viață nouă, de voe-bună și de primenire sufletească, cu toate că suntem în război. Nu mai întâlnești figurile posomorâte și sfioase de acum un an.

Femei și copii te întâmpină la fiecare stație, cu coșurile pline de bunătăți, și îți oferă, pe prețuri ieftine, diferite mărfuri: mere rumene și mari, pui fripți, prăjituri cu mere, ouă fierte și brânzeturi. Te îmbie care mai de care, surdzând, bucuroși și mândri de a se înțelege cu călătorii în frumosul grai românesc, pe care într'un timp atât de scurt și l-au însușit aproape deplin. Sunt fericiți să se știe liberi și stăpâni pe produsul muncii lor și se remarcă imediat încrederea și voioșia cu care se adresează ostașilor români, ce trec dinspre și înspre frontul depărtat de dincolo de Don.

Începând chiar dela Tiraspol, călătorii civili încep să forfote prin trenuri. Sunt cei care vin sau se duc la muncile agricole, plătite bine și căutate.

Un drum printre lanuri de porumb și floarea soarelui

Călătoria noastră cu trenul se sfârșea în gara Vigoda, acolo unde anul trecut ostașii noștri făceau popas de izbândă, în drumul glorios pentru cucerirea Odesei.

De-aici, ne-am îmbarcat în două auto-camioane și am pornit spre Vasiliefca, unde trebuia să rămânem peste noapte.

Mașinile au pornit imediat pe drumul de țară, șerpuind printre nesfârșite lanuri de porumb și de floarea-soarelui. Praful se involbura peste arșița zilei și gropile presărtae ne săltau necontenit.

Când și când, ostașii mai întâlnesc în cale unele semne răzlețe ale luptei: o groapă de obuz, un adăpost, o tranșee, o cască rusească, un proectil neexploadat...

Iată colo, într'o vâlcea, un grup de mesteceni grațioși și subțiri, a căror amintire strânge inimile tuturor într'o înfiorare mută:

— V'aduceți aminte, domnule Căpitan? De-aici bătea o baterie rusească...

Mai departe, în dreapta, pe creasta unei cote, se deslușește o cruce de lemn, izolată.

Toți se descoperă în tăcere și trimit din fuga mașinilor, salutul lor camaraderesc eroului neștiut care-și doarme somnul de veci sub pavăza sfintei cruci, pe țarina plină de roadă. Plugul înfipt adânc în brazdă i-a ocolit culcușul, în jurul căruia se învolbură azi, sub adierea vântului, spicele aurite de grâu, hrănite din sângele lui generos...

Camarazii îi urmăresc mormântul, cu privirile, până departe, și, în tăcerea care-i copleșește, se simt mai stăpâni ca oricând pe aceste meleaguri, desrobite prin trude și jertfe.

O biserică își înalță turlele în azur...

Intrăm în Vasiliefca, locul nostru de popas de noapte, tocmai când soarele începe să coboare spre asfințit.

Mașinile opresc în fața bisericii, unde ne întâmpină printre alții, preotul Gheorghe Haivas, misionar din parohia Piciorul Lupului, județul Iași, venit aici ca voluntar el operei de reclădire sufletească și propovăduitor al legii lui Hristos.

Ceea ce ne lovește, dela început, aspectul de șantier pe care-l are curtea bisericii: cărămizi, pietre, varniță, schele, lemne de construcție. Deși seara e în preajmă, lucrul e în toiu.

Uităm de oboseala drumului și de grija încartiruirii, pe care și-o asumă sfinția sa, și-l rugăm să ne dea unele lămuriri asupra lucrărilor la care asistăm.

Preotul, bucuros de vizita fraților de dincolo, din țară, stă de vorbă cu plăcere.

— Vă mirați poate că, deși-s seară — spune părintele — ne găsim la lucru. Vă rog să mă credeți, însă, că oamenii înseși, pe care-i vedeți, au cerut să lucreze suplimentar. Le-am spus că până în toamnă aș dori să văd biserica refăcută, după cum e și dorința d-lui prefect, și ei m'au înțeles dincolo de așteptările mele. Lucrează cu sârg și cu voe-bună, de dimineață până seara, cu toate mijloacele reduse pe care le avem la îndemână. De când sunt aici, am căutat fără preget să-mi îndeplinesc misiunea pentru care sunt chemat și, cu bunăvoință, cu răbdare și cu tact, am reușit să mă fac ascultat, dar mai ales înțeles de locuitori, pe care am reușit să-i conving ca lucrez pentru binele și pentru luminarea lor. Treaba n'a fost tocmai ușoară, dar, odată începutul făcut, ghiața s'a topit și lucrurile merg mult mai ușor".

Sfinția sa, destul de tânăr, blond și subțirel, vorbește cu însuflețire și convingere, trădând o energie deosebită.

Pe unde au tronat păgânii...

„Biserica aceasta — continuă preotul — a avut și ea soarta tuturor celorlalte care au suferit urgia comunistă. Turlele, cu clopotele, au fost dărâmate acum 8 ani, iar încăperea transformată în sală de adunări și de dans.

Ea a fost clădită, cu hramul sf. Petru și Pavel, la anul 1864, de către generalul țarist Petre Dubinschi care își avea moșiile prin părțile acestea. După cum vedeți, a fost o biserică spațioasă, de un stil remarcabil, cu picturi frumoase. Eu, am găsit aproape o ruina. Picturile, mi-a fost imposibil să le mai pot reface. Mă mulțumesc, deocamdată, să-i fac reparațiunile necesare. Un ostaș român, din compania 4-a a detașamentului de pază, de meserie turnător, s'a oferit să toarne un clopot. Biserica, depe acum e redată slujbei și credincioșii sporesc mereu la număr.

Poftiți, dacă aveți bunăvoință — spune preotul — să-i vedeți interiorul"...

Intrând în sfânta încăpere, suntem impresionați de lumina care inundă prin ferestre, sporită de albul varului dat pe pereții cu icoanele pângărite, și ne lovește simplitatea podoabelor.

— Vedeți, spune sfinția sa, cât de sărăcuță e biserica noastră! Dar câtă bogăție de suflete văd eu în aceste ștergare dăruite bisericii, ofrandă umilă dar sinceră o celor reveniți la dreapta-credință!...."

Preotul primește cu modestie și stângăcie felicitările ofițerilor superiori care-i întind mâna cu căldură.

— Nu-mi fac decât datoria față de Dumnezeul nostru și de Patria mea — supune preotul. Poate că am făcut mai mult decât aveam mijloacele necesare și mai puțin decât ceeace se cere făcut. Cu încredere însă și cu muncă, sper să realizez, cu timpul, lucruri frumoase..."

Optimismul reconfortant al preotului Gheorghe Haivas ne pătrunde și ne însuflețește.

Am înțeles cu toții că acest preot misionar al dreptei-credințe și al românismului, e pătruns de chemarea ce-o are și i-am urat din toată inima să-și împlinească gândurile.

Activitatea sa, cu toate piedicile inerente ce le întâmpină, e departe de a fi unilaterală, ea manifestându-se nu numai în domeniul educației național-religioase, ci și în latura practică de organizare administrativă.

Îndreptându-ne spre locuința părintelui, adevărata încapere de apostol și ascet, ne întâmpină un convoi de prizonieri cari se întorc dela muncă. Se oprese chiar în curtea locuinței părintelui, unde căpitanul Ibănescu Ioan, comandantul Companiei a 4-a a Detașamentului de Pază, primește raportul. D-sa ne lămurește că prizonierii, bine tratați, efectuează lucrări de refacerea podurilor și a șoselelor și că o contribuție importantă o dau la refacerea șoselei Tiraspol—Odesa.

După raport, convoiul a făcut la stânga împrejur și s'a dus să-și primească masa de seară, în cea mai perfectă ordine și disciplină.

Sfârșise încă o zi de muncă în folosul tuturor...

A doua zi, în zori, îndreptându-ne spre Mannheim și Kagarlyk, am privit încăodată cu plăcere, spre Vasiliefca, lăsând în urmă un mic șantier, unde spiritul pacific și constructiv al administrației românești își desăvârșea cu sârguință opera ei de refacere.

Matei Ghimbășeanu

INSPECȚIILE ȘI CONFERINȚELE ADMINISTRATIVE

ALE D-LUI GUVERNATOR PROFESOR G. ALEXIANU IN TRANSNISTRIA

Pentru a lua contact pe teren, cu realitățile vieții agricole și industriale, Domnul Guvernator G. Alexianu, însoțit de colaboratorii săi apropiați, a făcut timp de trei zile o minuțioasă inspecție în județele din nordul provinciei, interesându-se îndeaproape de strângerea recoltei, executarea cât mai rapidă a transporturilor de cereale și produse alimentare, desvoltarea vieții economice și industriale în Transnistria.

La plecarea din gara Tiraspol, Miercuri 23 Septembrie, a fost salutat de d-nii: O. Gheorghiu, directorul administrativ, A. Rămniceanu, director financiar, M. Rotaru, directorul personalului, E. Vinogroschi, inspector general financiar, avocat Al. Borșaru, șeful presei și Maior Scriban primarul orașului Tiraspol.

In trenul special însoțesc pe dl. Guvernator, d-nii: Colonel N. Iliescu, comandantul jandarmeriei; inginer Codreanu, directorul C. F. R.-transnistriene; Murtaza, directorul agriculturii, Gherman Pântea, primarul Odesei, O. Verenca, Director de Cabinet; C. Zaborschi, inspector industrial; Kirilovici și Arnăuțu, piloți din Escadrila Bugului și locotenent N. Moise, din jandarmerie.

In dimineața de 24 Septembrie, dl. Guvernator este primit în gara Birzula de d-nii: Col. Nica Vasile, prefectul de Balta; Col. Bolintineanu, prefectul de Ananiev; Col. Popescu Corbu, prefectul de Răbnița și toți pretorii, inginerii agronomi și organele jandarmeriei din cele trei județe.

CONFERINȚA DELA BIRZULA

A urmat imediat o conferință administrativă care s'a ținut în școala din Birzula.

Domnul Guvernator Profesor G. Alexianu și începe luminosul său expozeu, atrăgând celor prezenți atenția că au datoria de a aduna până la ultimul bob din recoltă, pentru a asigura spatele frontului, deci războiul. Noi am contractat față de Țară o datorie venind în Transnistria, ideia de patrie ne stă în față în fiecare clipă și fiecare din noi reprezintă o fărâmă din icoana ei.

Toate produsele din Transnistria sunt necesare și deaceia trebuesc valorificate la maximum; ouăle, untul, mierea de albine și produsele derivate, rezidurile animale și tot felul de deșeuri.

Pentru iarna care vine, Transnistria va trimite ca un dar din partea Domnului Mareșal, ciorapi și mănuși, pentru ostașii români și germani care luptă pe front.

Insămânțările de toamnă trebuesc executate integral, pentru a se ridica nivelul de cultură agrară și numai urmărind un plan de cultură în mare. Alegerea semințelor și aratul trebuesc executate în cele mai bune condițiuni.

Trebue să facem o restituție integrală a tuturor industriilor, pentrucă în viitor, Transnistria, este necesar de a pune accentul pe industrie.

Serviciul transporturilor trebue să funcționeze ireproșabil, pentru a se asigura zilnic un debit de încărcări, de înainte stabilit.

D-l inginer Codreanu, dă lămuriri asupra modului cum se face dirijarea vagoanelor și expedierea lor în Țară.

D-l Col. Popescu Corbu, prefectul de Răbnița, în numele celor trei județe, mulțumind d-lui Guvernator pentru sugestiile date și care vor fi urmate întocmai, face un legământ, că după un an de muncă se pleacă la lucru cu puteri sporite; vor urma calea cea bună pentru a avea și mai departe aceeași încredere din partea Guvernatorului Transnistriei.

Domnul Guvernator, împreună cu cei prezenți, vizitează Spitalul de campanie 252, unde comandantul, dl. Maior medic Vâja, dă toate explicațiile; sunt vizitate toate saloanele, cari sunt găsite bine întreținute, dl. Guvernator se interesează de situația fiecărui rănit în parte. Se împart țigări și medicul șef este felicitat pentru modul exemplar cum împreună cu tot personalul, își face datoria.

UN ORAȘ CARE RENAȘTE

Dela Birzula la Balta, linia ferată pătrunde în regiunea de păduri și dealuri printre care tarlalele îngălbenite de porumb privesc imobilizate la un soare puternic de toamnă.

In gara Balta, d. Guvernator este primit de d. It. col. Zoter. Aci se vizitează cantina Crucii Roșii, apoi magaziile gării unde sunt depozitate materialele pentru fabrica de pâslari și magaziile de cereale.

Domnul Guvernator, a luat la față locului măsurile de rigoare pentrucă fabrica să dea un randament cât mai mare; nevoile armatei sunt urgente.

Trecem prin mijlocul orașului care este în ruină. Dar munca și pricepearea românească transformă pe zi ce trece totul; conducte de apă, Cazinoul Militar, instituții și clădiri particulare apar în fiecare zi din cenușa războiului, împins acum departe.

Peste tot, pecetea spiritului creator românesc face să renască un oraș modern, acolo unde deși până în anul 1929 a fost sediul Republicei Moldovenești, nu am găsit decât ruine și incoherență administrativă.

Din nou în tren, ne oprim în fiecare stație depe linia Balta—Golta, unde Domnul Guvernator inspectează magaziile de colectarea cerealelor: Jerebovca, Zaplaz și elevatoarele din gara Vrodievca. Se vizitează marile silozuri din gara Liubașovca cu o capacitate de 1700 de vagoane, care funcționează în condițiuni bune.

Ne apropiem de Golta. Dealungul liniei ferate prin viroage și coclauri șerpuesc argintate de o lună eminesciană, apele molcome ale Bugului.

In gară, Domnul Guvernator este primit de d. prefect col. Isopescu, un grup de ofițeri germani, doamnele de la cantina Crucii Roșii în frunte cu d-na col. Isopescu, maior M. Stănescu și căpitan Băjenaru.

Se vizitează instalațiile noului aeroport, iar la ora 8 seara, a avut loc în palatul administrativ, conferința administrativă.

Domnul Guvernator vizitează cantina Crucii Roșii din gara Golta, care sub conducerea d-nei col. Isopescu și a doamnelor din comitet, servesc personal, masa la 2000 de ostași, ce trec spre front. Domnia-Sa a felicitat comitetul pentru munca depusă în folosul țării, făcând o minunată propagandă, aci, în ultimul oraș românesc pe Bug.

Pentru munca istovitoare depusă de d-na președintă și doamnele din comitet, ce singure servesc în cantină masa ostașilor noștri, d. Guvernator, a citat în întreaga Transnistrie, opera de asistență socială dela Golta.

A doua zi dimineața suntem la Rahni, unde d-nii prefecți col. Loghin-Tulcin și col. Gheorghiade-Iampol, împreună cu organele administrative salută pe d. Guvernator la conferința dela școala orașului, unde scoate în evidență situația specială a acestor două județe, prin cultivarea sfeclei de zahăr. Trebue să acoperim deficitul de zahăr din țară și de aceea toată sfecla trebue prelucrată în condițiuni optime. Să se colecteze toată sămânța de sfeclă și să se păstreze bulași în cantități suficiente.

Ferma dela Rahni este una dintre cele mai utilate și cu un parc de vite selecționate ce fac cinste Transnistriei. Se vizitează grajdurile cu secții speciale de vaci, tineretul și cai de rasa moldovanca. Apoi crescătoriile de porci rasa York și magazia de mașini. D. Guvernator a hotărît ca aci să se facă o stână de oi merinos.

După ce se face o vizită la livada de prune bogată în rod, se trece la fabrica de dulcețuri, marmeladă și compoturi.

In gara Chirnasofca pavoazată cu ghirlande de brad, covoare și flori, d. Guvernator, este primit cu pâine și sare. Este vizitată fabrica de zahăr.

Cu automotorul ne îndreptăm la fabrica de spirt din Trestinet.

PĂMÂNTUL RODITOR AL MOGHILĂULUI

In dimineața de 26 Septembrie, cu cer de plumb și burniță suntem la Moghilău unde d. Guvernator este primit de d. prefect col. Volbură Poiana Năsturaș, col. Enescu, col. Opriș și maior R. Orășianu.

Moghilăul, locuit de foarte mulți evrei, organizați în tabere de muncă și stabiliți în ghetouri, are o însemnată turnătorie, care acum sub administrația românească, fabrică piese de tractoare, unelte agricole, piese de schimb pentru fabrici, etc. Domnul Guvernator cere să se intensifice producția, pentru ca această turnătorie să aprovizioneze cu piese de mașini, întreaga Transnistrie.

In atelierele turnătoriei s'a lucrat cu gust artistic o troiță de dimensiuni impresionante ce va fi așezată pe dealul Bronița, ca ploasă amintire eroilor căzuți pentru Patrie.

Se vizitează magaziile de cereale, aramă, fier vechi și deșeuri.

Prin punctul de vămă Otcahi, treceam Nistrul în județul Soroca unde se inspectează în gara Volocinet, expedierea transporturilor de cereale din Transnistria.

In drum spre Cerniatin, se fac inspecții la magaziile de cereale din gările Vendiciani, Bar și centrul de colectare din Bikin.

La ferma Cerneatin, are loc conferința administrativă, unde se vizitează fabrica de vin din fructe cu o producție mare și de bună calitate, precum și fabrica de bere.

Aci, la castelul construit în stil gotic de cneazul Lwov, sub stejarii seculari ai parcului, suntem pe urmele lui Pușchin, poetul atât de subtil al liricei rusești. Sub stejarul unde scria Pușchin s'a întins o masă țărănească.

La Jarașenko, un important centru industrial și agricol, se vizitează depozitul de doage și butoaie, fabrica de murături, depozitul de tutun și magaziile de cereale. Se trece apoi înainte la fabrica de cherestea, cu o capacitate de producție însemnată.

Domnul Guvernator dă norme de dirijare a fabricației în sensul că aci se vor executa ambalaje pentru toate produsele Transnistriei.

Seria inspecțiilor se termină târziu în noapte, cu vizitarea fabricei de mezeluri și ape gazoase din Șmerinca.

Părăsim Șmerinca, pentrucă imediat a doua zi înlors la Tiraspol, Domnul Guvernator, din constatările atât de fructuoase făcute pe teren să emită noi directive de conducere și dirijare a întregei economii Transnistriene.

Florin Andrei

Știri din Râbnița

Conferință administrativă la Râbnița

In ziua de 22 Sept. 1942, s'a ținut la prefectura Râbnița o conferință administrativă, sub președinția d-lui insp. general administrativ și prefect al jud. Râbnița, colonel Popescu Corbul.

Au luat parte la această conferință toți pretorii raionali din județ, cu excepția pretorului din Birzula. Deasemenea au fost prezenți reprezentantul armatei, d. maior Delcea, toți șefii de servicii din prefectură, precum și inginerii agronomi dela raioane.

S'au discutat următoarele chestiuni:

1. Măsuri de ordin ad-tiv.

D. prefect al județului, înainte de a intra în desbaterea acestui punct, constată cu satisfacție frumoasele realizări din întreg județul, scoțând în evidență mai ales activitatea pretorului Tuduce Anton.

Mai departe, s'a dispus ca fiecare pretură să înainteze o dare de seamă asupra situației funcționarilor ce-i au în raoane, pentru a se putea lua măsurile necesare, în vederea mișcării ce urmează să se facă la data de 16 Oct. 1942, printre funcționarii din Transnistria.

2. **Măsuri de ordin agricol și economic.** Pentru organizarea și intensificarea transporturilor de cereale vor lua ființă servicii ale transporturilor la fiecare raion, iar pretorii vor fi direct personal răspunzători de buna efectuare a acestei lucrări.

S'a dispus continuarea însămânțărilor cu tot timpul nefavorabil, iar celelalte lucrări agricole precum treeratul, culesul porumbului, floarea soarelui, etc. deasemenea să se facă într'un ritm mai viioiu. Tot în legătură cu agricultura s'au mai dat instrucțiuni privitoare la culesul și conservarea zarzavaturilor, poamelor și strugurilor precum și la lucrările ce necesită cânepa.

Cu această ocazie d. ing. agronom Mitioc, raportează că în raionul Pîsesceanca deja dela 15 Sept. înghețul a făcut ravagii la poame.

D. prefect a ordonat că nici o legumă verde să nu se asvârle. Totul să se pună la murat înainte ca judetul să devină păgubitor.

Pentru distrugerea șobolanilor și a cioilor s'a hotărît a se institui premii pentru cei ce vor distruge mai mult. Deasemenea se va începe vânătoarea iepurilor. Pielile vor fi colectate pentru a se face mănuși care vor fi destinate armatei. S'au dat apoi instrucțiuni pentru întreținerea animalelor tinere și a oilor de prăsilă precum și pentru înființarea stațiunilor de monță artificiale.

Deasemenea s'a discutat punerea în aplicare a ordonanței Guvernământului referitoare la reglementarea consumului de grâu, orz și porumb.

La urmă d-nii pretori au fost sfătuiți să colecteze toate produsele animale care pot fi de folos ca: fulgi, păr de vite și porci, coarne precum și fierul vechiu, deviza fiind ca nimic să nu se piardă, din ceeace ar putea deveni folositor.

3. **Ajutorarea și aprovizionarea armatei.** — O altă chestiune de o importanță primordială ce s'a discutat la această conferință a fost și aceasta mai sus enunțată.

S'a făcut apel la d-nii pretori pentru ca să depună toată silința în vederea colectării îmbrăcămintei călduroase pentru soldații depe front, precum și pentru rechiziționarea păsărilor. In acest scop vor lua contactul cu d. maior Delcea, cu care de comun acord, vor întocmi planul de lucru.

4. **Propuneri.** — La sfârșitul conferinței, d-nii pretori și inginerii au făcut diferite propuneri pentru mai buna executare a planului agricol și a bugetelor comunale.

Propunerile domniei lor au fost discutate, luându-se apoi hotărîri practice, uniforme pe întreg cuprinsul județului.

O faptă lăudabilă

Cu ocazia sărbătorii creștinești „Ziua Sfintei Cruci", d. ing. Ion Goteu, șeful Serviciului mașini dela prefectura Râbnița, a donat pentru armată suma de 100 R.K.K.S. pentru ajutorarea soldaților depe front care luptă pentru biruința Crucii.

Cimitirul eroilor din curtea bisericii comune Vasiliefca, jud. Ovidiopol

Biserica „Sf-ții Petru și Pavel" din com. Vasiliefca, județul Ovidiopol

TRANSNISTRIA

1. Troiță moldovenească

2. Slujbele religioase se țin lanț între Nistru și Bug

3. Tinere fete din Transnistria

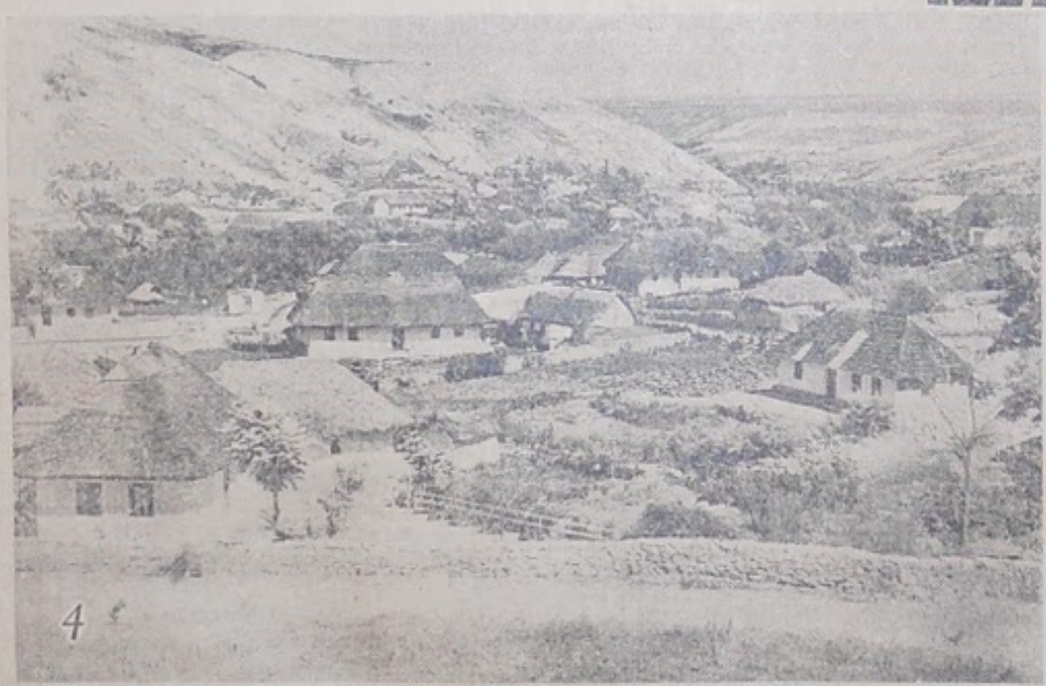

4. Sat transnistrian din nordul Transnistriei

5. In aşteptarea armatelor biruitoare

6. Vedere din Râbniţa

7. Clopotul unei biserici transnistriene

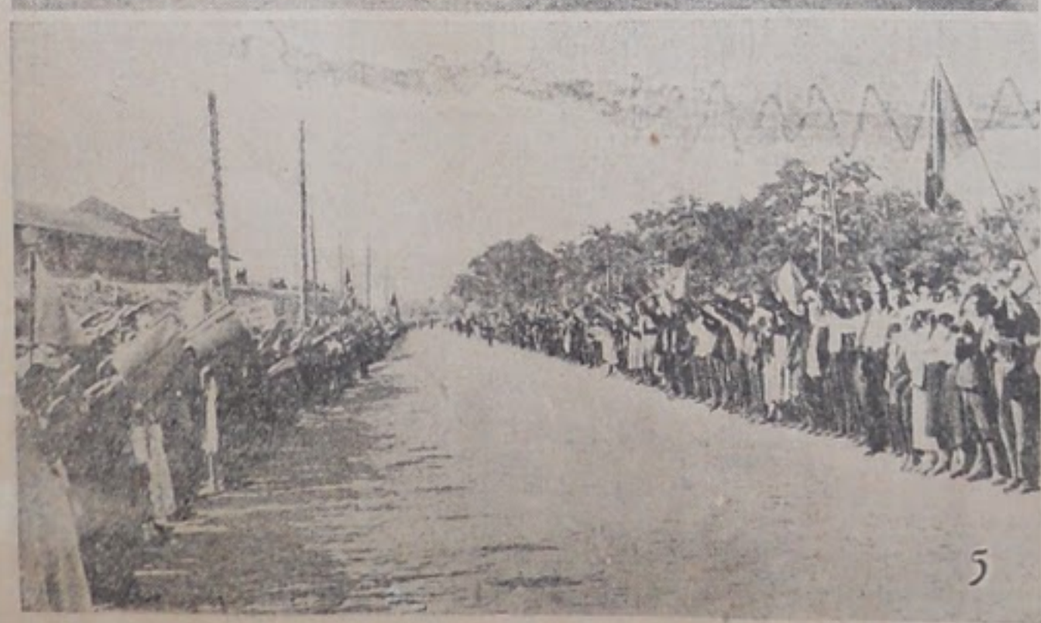

Fiscoratia Societatea Natională de Editură si Arte Grafice „DACIA TRAIANA", Bucuresti Str. Sărindar, 5-7-9 (tel. 3.84.30). inmatr. sub Nr. 156/942 la Reg. Oficiului Comerţului Bucuresti.

Tipărită la 8.X.194